ЫЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 13 (13329)

1971 оной январиин 16, суббото

Сэн 2 мүнгэн

СОВЕТ-ЕГИПЕДЭЙ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

КАИР. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын, ОАР-ай Президент Анвар Сададай хоорондо январиин 14-дэ Кубба гэжэ ордон соо хөөрэлдөөнүүд эхилбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. М. Матчанов ба бусад—совет талаһаа, вице-президентнүүд Хусейн Аш-Шафии, Али Сабри болон бусад—ОАР-ай талаһаа хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

Хани барисаанай, бэе бэеэ хүсэдөөр ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ Советскэ Союзай, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын хоорондохи хани харилсаае дам саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудаар, тэрэшэлэн уласхоорондын байдалай шухала хэдэн асуудалнуудаар һанамжануудаа хоёр тала андалдан хэлсэбэ. Дүтын Зүүн зүгтэхи мүнөөнэй байдалда тусгаар анхарал хандуулагдаа.

СССР ба ОАР-ай бүхы талын хани харилсаанай хүгжэжэ байһанда сэдьхэлээ хүсэдөөр хананги байһанаа хоёр тала элирхэйлэн мэдүүлээд, хоёр арадта ашатай тэрэ харилсаа холбоогоо бүхы талаарнь хүгжөөхэ, үргэдхэхэ гэжэ эрид шиидэнги байһанаа мэдүүлбэ.

Хэн хэндээ хэрэгтэй шухала асуудалнуудаар хөөрэлдөөгөө хойшодоо үргэлжэлүүлхэ гэжэ хоёр тала хэлсэбэ.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ҮБЭЛ, ЗУНИИЕ ИЛГАНГҮЙ

Үдэ-Витимэй экспедициин үрэмдэлгын ахалагша мастер В. Н. Албитовай хүтэлбэрилдэг коллетив зундаа, үбэлдөөшье һайнаар ажаллажа, эрхим дүн туйладаг юм.

Тэдэнэр һарын туршада 270 погонно метр газар үрэмдэхэ аад, тэрэнээ 280 метртэ хүргэжэ, түсэбөө 104 процент дүүргэһэн.

Партиин XXIV съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаад, эдэнэр январь һарынгаа түсэбые болзорһоонь хэдэн хоногоор урид дүүргэхэ зорилготойгоор ажаллажа байна.

Д-Ж. ДОРЖИЕВ.

ТҮРҮҮШЫН АРБАН ХОНОГТО

Үнгэрэгшэ жэлдэ коллектив ...гоо түрүү һуури эзэлжэ гара... цементын, түүхэй эд гарга... цехүүдэй хүдэлмэришэд га... байһан һарадашье ульгамаар ...ллажа байнхай. Январиин ар... ...гэн үдэрэй ажалай дүн гар... ...ада, цементын, түүхэй эд гар... ...аг цехүүдэй коллективүүд д... ...а шалгаржа, ажалай бүтээсые ...лүүлхэ түсэбөө тус тустаа ...5,1—105,5 процент дүүргэһэн ...ха юм.

Владимир Яковлевич Котляр ...ын хүтэлбэрилдэг, түүхэй эд ...гадаг цехэй хүдэлмэришэд ...В. Анакина, Н. Л. Синюк, М. Трудова, Р. П. Дроздов, К. Козлова, нүгөөдэ—цементын цехэй түрүүшүүл Т. А. ...унко, М. Ф. Коровин, В. А. ...убкин болон бусад үнгэрһэн ...бан хоногой туршада ажаллаһаа, бусадай дунда эрхим ам...лта туйлаһан байна. Эдэнэр ...эр бүриингөө даабари хододоо зуу гаран процент дүүргэдэг байба.

Шэнэ жэлэй эхилһээр арбаад үдэрэй дүн хаража үзэхэдэ, заводоймнай бүхы цехүүд урдаа табиһан түсэбтэ даабаряа яһала һайнаар дүүргэжэ ябана. Март һарада зарлагдаһан партиин XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон заводой хүдэлмэришэд абаһан уялгануудаа заатагүй дүүргэхын түлөө хамаг хүсэеэ элсүүлнэ.

А. ХЛЫСТОВА,
Тимлюйн цементын заводой хүдэлмэрилэгшэ.

Нэгэшье толгой гарзагүй

Манай Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо хонид түлэг хурьгалжа эхилээ. Январиин 14-нэй мэдээгээр ажахыда бүхыдөө 1500 хурьгад абтаад, нэгэшье толгой гарза хоролтодо ороогүй.

Колхоз соогоо бэрхэ хонишон Буда-Цырен Булгатов бултанһаа олон түл абаа гэхэ гү, али мүнөө 180 хурьгадтай болоод байна. Мүн ахалагша хонишод Дулмажап Доржиева—172 хурьга, Дулма Дашиева—135 хурьга абаа.

Энэ жэлдэ ажахыдамнай үбэлэй һарануудта бүхыдөө 15 мянга үлүүтэй хурьгад абтахаар хүлеэгдэнэ.

П. БАНЗАРАКЦАЕВА,
колхозой гэшүүн.

УРИДШАЛХААР ХЛРААЛБА

Галуута-Нуурай шахтернууд КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ социалис мүрысөөнэй тугые дээрэ үргэнхэй.

Коммунист И. М. Кокориной хүтэлбэрилдэг 2-хи участогай шахтернууд шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ эрхим дүнгүүдые туйлана. 39-хи уурхайда сүүдхэ соо 1100 тонно нүүрһэн малтагдажа, нормонь холо үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

С. И. Расхлесовой, В. А. Довидовскиин хүтэлбэрилдэг халаанай шахтернууд энэ рекорд туйлаха хэрэгтэ нилээд ехэ хубитаяа оруулһан байха юм. Тиин эндэхи хүдэлмэришэд партиин XXIV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тулада байгша оной гурба һарын даабарии мартын 30 болотор дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Ц. БАЛДАНОВ.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

«КОСМОС-391»—ЗАМБУУЛИНДА

«Космос-391» гэжэ хэмэл одон январиин 14-дэ Советскэ Союзһаа замбуулин худар табигдаба. Замбуулинай дайда шэнжэлгые үргэлжэлүүлхэ зорилготой научна аппаратура хэмэл одон дээрэ табяатай. (ТАСС).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИ ТОЛГОЙЛОГШО ПЕКИН ЕРЭБЭ

ПЕКИН. (ТАСС). СССР-эй ба Хитадай Арадай Республикын хоорондо боложо байгаа хөөрэлдөөндэ Совет правительственна делегаци толгойлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Л. Ф. Ильичев январиин 14-дэ Пекин ерэбэ. Л. Ф. Ильичев СССР-эй Верховно Соведэй сессидэ байлсахаяа Москва ошоһон юм.

Совет-хитадай хөөрэлдөөндэ КНР-эй правительственна делегациие толгойлогшо, КНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Цяо Гуань-хуа, КНР-эй МИД-тэ СССР-эй болон Зүүн Европын оронуудай таһагые даагша Юй Чжань Пекинэй аэродром дээрэ Л. Ф. Ильичевые угтаба.

Совет делегациин толгойлогшые СССР-һээ КНР-тэ байдаг элшэн сайд В. С. Толстиков угталсаба.

УЯЛГАЯА ШЭНЭЛБЭ

Үдэр, хоног үнгэрхэ бүри партиимнай XXIV съезд дүтэлжэ байна. Тиимэһээ Хэжэнгын аймагай ажахынуудай хонишод, малшад, һаалишадай дунда социалис мүрысөөн улам хүсэтэйгөөр дэлгэрнэ, ажалай эршэ бүри шангадана.

Һаяшаг Худанай совхозой хоёрдохи отделениин ахалагша хонишон Цыпилма Шоёнова, тэрээнтэй сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь урда тэнь абаһан социалис уялгаяа дахин хаража үзөөд, съездын хүндэлэлдэ шэнэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаба.

Отарынгаа бүхы 503 эхэ хонидһоо 503-һаа үсөөн бэшэ хурьга абажа түлжүүлхэ зорилго урдаа табяа. Зориһондоо хүрэхэ аргэ боломжо эндэхидтэ гүйсэд бии. Үбһэ тэжээл нёдондонойхиһоо һураггүй элбэг, тэрэнь хуу зөөгдэжэ абтанхай, хони, хурьгадайнь байра һайнаар заһагдаһан, дулаалагдаһан байна.

Манай аймагай ветеринарна лечебницэ энэ отарые өөһэдынгөө һайн дураар шефтээ абажа, түл абалгын үедэ али болохо туһаламжа хүргэхэ гэжэ шиидэ. Тэдэндэ түлөөһэгүйгөөр шухала хэрэгтэй эм дом болон бусад ветеринарай хэрэгсэлтэй аптечкэ тодхожо үгөө, хонидойнь байра соо дизенфекци хэлсээ, досоохииень сагаадалсаа, будалсаа һэн. Мүн оорынгөө хүдэлмэрилэгшэ Баир Галсановые хурьга абалсахаар эльгээгээ.

Эдэ үдэрнүүдтэ тус отарада хурьгад түлэг гаража эхилбэ. Мүнөө түрүүшын 150 гаран шэнэ түл абтаад байна. Сүүдхэ бүри хоригушан хурьган абтана. Нарай хурьгадые дүршэлтэй хүнүүд Дагма Дашацыренова, Дампил Дарижапов гэгшэд һүни, үдэргүй ээлжээлэн, наринаар хаража абана, хаһа саг соонь эхэдэнь табижа хүхүүлнэ.

Хурьгадай түлэг гаража байхада лечебницын мэргэжэлтэд энэ отарые хэдо эрьежэ, хэрэгтэй туһаламжа хүргэжэ байха юм.

С. БАТОРОЕВ,
Хэжэнгын аймагай ветстанциин главна ветврач.

ҮНДЭР ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада Асуанай гидроэнергетическэ барилга бүтээхэдээ элитэ ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө, ажалай түрүү аргануудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэйнь, барилга-хабсаралгын хүдэлмэрии һайн шанартайгаар хэһэнэйнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Асуанай гидротехническэ барилгын хабсаргагшадай бригадир **В. Н. Комарта**, Асуанай үндэр плотина байгуулха талаар совет главна мэргэжэлтын орлогшо **А. А. Милютиндэ Ленинэй** орден, **«Балта ба хадуур»** гэһэн алтан медаль барюулгатайгаар **Социалис Ажалай Геройн** нэрэ зэргэ олгобо.

***

Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада Асуанай гидротехническэ барилга бүтээхэдээ амжалта туйлаһанайнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 11 хүниие Ленинэй орденоор шагнаба. Ажалай Улаан Тугай орденоор 39 хүн, «Хүндын Тэмдэг» орденоор—84, «Ажалай баатаршалгын» медаляар—69, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар—85 хүн шагнагдаба.

***

Хабаровск городой ажалшадай ажахын ба соёлой байгуулалтада, промышленна үйлэдбэри хүгжөөхэ талаар табан жэлэй түсэб дүүргэлгэдэ ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө, Хабаровскын хүдэлмэришэдэй революционно габьяас тэмдэглэн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум тэрэ городые Октябриин Революциин орденоор шагнаба.

***

Красноярска хизаарай эвенкнүүдэй национальна округой ажалшадай ажахын ба соёлой байгуулалтада амжалта туйлаһанайнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиум тэрэ округые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаба.

***

Тульска областиин Новомосковск городой ажалшадай промышленна үйлэдбэри хүгжөөхэ талаар табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэлгэдэ амжалта туйлаһанайнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиум тэрэ городые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаба. (ТАСС).

АЛДАРТА ОЙ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Хани барисаан, харилсаа холбоон, бэе бэедээ туһалалсалга тухай договорой МНР ба СССР-эй хоорондо баталагдаһанһаа хойшо 25 жэлэй ойн гүйсэһэндэ зорюулагдаһан Монголой ажалшадай баярай суглаан январиин 14-дэ Улаан-Баатарта болобо.

МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Ц. Пунцагноров суглаан дээрэ элидхэл хэһэн байна.

Ю. Цеденбал, Ж. Самбу, партиин ба Монголой правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд, тэрэшэлэн СССР-һээ МНР-тэ байдаг онсо ба бүрин эрхэтэ элшэн сайд С. Н. Щетинин суглаанда байлсаба.

—◎—

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГАЙ «ЭРДЭМ» СОВХОЗОЙ ОТАРАНУУД ДЭЭРЭ ХУРЬГА АБАЛГА ТҮЛЭГ ДУНДАА ЯБАЖА БАЙНХАЙ. ЭНЭ ХАРЮУСАЛГАТАЙ ХҮДЭЛМЭРИДЭ ДОРЖО БАТУЕВИЧ БАТУЕВАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛДЭГ ОТАРЫНХИД ЭРТЭНҺЭЭ ҺАЙНААР БЭЛДЭЖЭ, ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРГЭНЭ. МҮНӨӨ ОТАРАДАНЬ ХЭДЭН АРБААД ХУРЬГАН АБТАНХАЙ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ХОНИШОД Д. Б. БАТУЕВ, Ч. Ж. РАДНАЕВА. ОТАРАДА АЖАЛЛАДАГ КОМСОМОЛ БАСАГАН НОРЖИМА ДОНДОКОВА.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

—◎—

Совет-монгол хани барисаанай хэлсээнэй 25 жэлэй ой

АНДА НҮХЭДЭЙ ХОЛБОО БАРИСААН

Совет, монгол арадуудай хани барисаанай, харилсаа холбооной, харилсан туһалалсалгын договорой баталагдаһаар 25 жэлэй ой үсэгэлдэр хүсэбэ. Энээндэ зорюулагдан, Буряадай АССР-эй ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй баярай суглаан КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшанда болобо.

Зүүн Сибириин культурын институтда һурадаг монгол студентнэр, СПТУ-15-да һурадаг монгол залуушуул энэ суглаанда хабаадалсаба. Монголой Арадай Республикын Сэлэнгын аймагай ажалшадай түлөөлэгшэд энэ суглаанда байлсаба.

Совет, монгол арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан тухай совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй Буряадтахи отделениин правлениин харюусалгата секретарь Ц. Ц. Дондуков элидхэл хээ.

Удаань хэдэн хүн үгэ хэлээ. Улаан-Үдын авиационно заводой хүдэлмэришэн Я. И. Посохов, түүхын эрдэмэй доктор, совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй Буряадтахи отделениин правлениин гэшүүн Д. Б. Улымжиев, ВЛКСМ-эй горкомой секретарь Л. К. Хардаева, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь С. В. Ангапов гэгшэд үгэ хэлэһэн байна. Мүн Монголой Арадай Республикын Сэлэнгын аймагай арадай депутадуудай хуралай гүйсэдхэхэ хорооной түрүүлэгшын орлогшо Пунцэгийн Муна үгэ хэлээ.

Аха дүү совет, монгол арадуудай хани барисаанай улам бэхижэжэ, үргэдэжэ байһан тухайда үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Анда нүхэдэй бэе бэедээ харилсан туһалалсажа байһые монгол нүхэдэй, илангаяа Сэлэнгын аймагай ажалшадай Буряадай АССР-эй арадтай тогтооһон холбоон эли тодоор гэршэлнэ.

Манай корр.

БАЯСХАЛАНТАЙГААР ТЭМДЭГЛЭБЭ

Аха дүү СССР Монголой Арадай Республика хоёрой хоорондо хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга тухай хэлсээнэй баталагдаһанһаа хойшо 25 жэлэй ой гүйсэбэ. Энэ ойн баярта зорюулагдаһан митинг Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай актова зал соо болоо.

Түүхын эрдэмэй доктор, совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй Буряадтахи отделениин правлениин гэшүүн Д. Б. Улымжиев алдарта энэ ой тухай элидхэл хэһэн байна. Тиихэ зуураа элидхэлшэ Монгол гүрэниие шэнжэлжэ, түүхын эрдэмэй докторой диссертаци хамгаалһан тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэбэ.

Тэрэшэлэн доцент, институдай КПСС-эй түүхын кафедрын ахалагша багша М. П. Хабаев, студентнэрэй зүгһөө түүхын факультедэй 4-дэхи курсын студентка В. Санжанова, институдай интернациональна хани барисаанай клубай президент Олег Якубов гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Н. ЕФИМОВ.

ЯНГИНАМА ХҮЙТЭН ДУНДУУР

Репортаж

Юун болобо гээшэб? Ямар ушар болоод, хонишод Дулмажап Намсараева иитэрээ мэгдүүгээр наашаа харайшабаб. Хонидойнгоо байрын урдахи хорёо дээгүүр шуумарханаар гараад, наашаа, гэр руугаа гараараа даллажа ябаад, хэнииешьеб даа дабшан, сухалтайгаар дуудана.

— Света! Үгы, юугээл хэжэ, үты болошонош?! Угайдхадаа...

— Һаял ороод, сай ууха гэжэ һууналби даа.

— «Һууналби даа...» һуужа һууха саг гээшэ аал? Ябууд үгүүд, бушуухан гарахаяа яаһаш! Нэгэн дал соо хурьгалжархёо, үшөө нэгэнэй газаахи хашаа соо түрэжэрхёод байхадань, хурьгыень байрада оруулааб. Тэрэ газаа хурьгалһыень һүрэг сооһоо оложо, хурьгандань оруулаалши. Мүнөө үглөөнэй 4-5 час соо аяар хорёод хони хурьгалуулбабди. Угайдхадаа Дулмажап Ринчиновнамнай суглаанда гээд аймаг ябашоо. Мүнөө иимэ тухашаруу сагта юун суглаа, зүблөөгөө татагша, дуудуулагша юм, залхуутай саш,—гэжэ байгаад хонишон эхэнэр гэмэрнэ.

Нээрээшье мүнөөдэр Захааминай аймагай «Красный Октябрь» колхозой Даба Лубсановай отарада тухашаруу саг болоо. Хонидой түлэг хурьгалжа байһан үе. Ахалагша хурьгашан Дулмажап Очирова КПСС-эй райкомой гэшүүн байһан туладаа, райкомой пленумдэ ябашанхай, отарые даагша зөөбэридөө ошоо. Хоёр хүн — хуушанай хонишон Дулмажап Намсараева, мүнөө жэл 10-хи класс дүүргээд, хурьга абалсажа байһан Светлана Аюрзанаева гэгшэд лэ отарадаа үлэшөөд, «тухашараашадые һажаалдажа», мэгдүүтэй байнаха юм.

— Отарын эзэдшье үгы. Ерэһэн зон—ноёд, тушаалтаншье байгты—нарай хурьгадай байра руу орожо болохогүй. Хорюултай. Сэхэнь дээрэ,—гэжэ Дулмажап Намсараевна сэхээ хэлэнэ.— Отарые даагша мэнэ ерэхэ болоо даа. Хэрэгтэй һаа, хүлеэхэдэтнай болохо. Харин бидэнэр нарай хурьгадтаа орохомнай. Хөөрэлдэжэ байха сүлөө саг байхагүй.

Хурьгашадтай хамта нарай хурьгадай байрада орохо эрхэ байхагүй, газаа эдеэлжэ байһан хонидые, бүхыдөө байра байдалыень хаража, һонирхожо байха ушартай болобобди.

Баруун-Дүтэлүүр гэжэ нарин жалгын аманда түхеэрэгдэһэн шэнэ байра. Үбһэнэй хорёо соо хэдэн һүри сомоонууд, трактор, машинаар асаржа буулгажархиһан обоо хүбөө үбһэ, зелёнко, һолоомо. Хонишодой гэрэй урда сонхо доро шэнэхэн «Запорожец» автомашина мөөрнүүдынь мулталагдажа, үбилтэ дээрэ «сойдошонхой».

Тиигэжээршье байтарнай мотоорой абяан гаража, обогор зелёнко шэрэһэн «ДТ-75» трактор Дүтэлүүрэй жалга руу орожо ерэбэ.

Даба Занаевичтай уулзажа. «танайхин ехэл тухашаруу байна, хурьгадайнгаа байрын ойро дэргэдэшье эльгээнэгүй» гэхэдэ энеэбхилжэ:—Тухашаруул байгаа байха. Үшөө нэгэ хурьгашан ерэхэ байһан аад, мүнөөдэр болотор үгы гэнэ. Хонид мана, түлэг хурьгалжа байна. Иигээд бүрил бэрхэдэхэмнай ха. Мүнөөдэр манай хүгшэн райкомой пленумдэ ошоод, бүришье абиртуу байна хэбэртэйбди. Хажуугаар энэ зөөбэри. Саг соогоо, эртэдэ трактор, машина хүртэхэгүйнь муу.

Юрэнхыдөө энэ отара түл абалгаяа бараг бэлэдхэлтэйгээр угтаһан аад, зарим талаараа хүсэлдүүлэгдээгүй, хангагдаагүй байһан ушарһаа бага зэргэ бэрхэшээлнүүдтэй дайралдаа. Үбэлжэлгын, түл абалгын үедэ хүсэд хүрэхэ үбһэ, зелёнко газаань татагдаагүй, үшөөл зөөбэритэй байһаар.

— Хуу юумэн хүсэлдөөд, хүртөөд үгэхэ гэжэ хаана байгша һэм даа. Иигэн тиигэн хүсэлдэхэл юм бэзэ. Урда урданайхидаа орходоо үбһэ тэжээлшье элбэгтэй, хониднайшье хүшэ шадалаар гэмгүй, түсэб уялга дүүрэшэхэ бэзэ гэжэл найдагдана,—гээд ахалагша хонишон хөөрэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ отарынхид 100 эхэ хонин бүриһөө 85 хурьга түлжүүлһэн. Мүнөө жэлэйнь уялга—100-най 90 хурьган.

— Шадаал һаа зуунай зуушье дабуулаа һаа һайн һааб даа. Оролдожол байнабди. Хаагуур «халзан туулай» болохо зонбибди, мүнөө дээрээ мэдэхэ аргагүй,—гэжэ Даба Лубсанов хөөрэнэ.

Тус отара хамта 583 толгой эхэ хонитой. Декабрь һарын һүүлшын үдэрнүүдтэ түрүүшын хурьгад абтажа захалаад, хахад һара тухай саг соо 150 гаран толгойдо хүрөө. Һүүлэй үедэ сүүдхын 25—35 хонид хурьгалжа, түл абалга эгээл «охин дундаа» ябажа байнхай.

Ямар отаратай мүрысэдэг тухайнь һонирхоходо:

— Мүрысэдэг нүхэрни холо, Ёнгорбойн «Дружба» колхозой хонишон Очир Цыденов гэжэ хүн байха. Хоюулан хабаханаараа, зуунай ерэ—ерэн хурьгал абаха социалис уялгатай зомди. Хэлэһэндээл хүрэхэ хэрэгтэй. Саашаа ямар болохо юм, хэншье мэдэхэгүй,—гэжэ үшөө дахин ушартайханаар, үшөөл саашаа зорилготой байһанаа мэдүүлэн, Даба Занаевич хөөрэнэ.

Иигэжэ Захааминай аймагай «Красный Октябрь» колхозой Даба Лубсановай отарын хонишод январь һарын янгинама хүйтэн дундуур шэнэ түл абажа, эдэ үдэрнүүдтэ сүлөө тухагүй, оролдосотой шударгыгаар ажаллажа байнхай. Түрэл Коммунис партиингаа XXIV съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа эдэнэр нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэнь лабтай.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ,
манай корр.

Сионис добтологшодые харюусалгада хабаадуулха!

«Еврейнүүдые хамгаалха лиги» гэдэг эмхиин сионистнуудай гэмтэ үйлэ хэрэг тушаа ленинградайхид ехээр дураа гутана. США-да байгаа совет зургаануудай ажалда һаад хэдэг, манай хүнүүдэй ами наһанда, зөөри зөөшэдэ гай һүйд татадаг тэдэнэй хорото аашань дары зогсоогдохо ёһотой.

Совет зургаануудые, дипломадуудые, журналистнуудые фашис хүйхэрнүүдэй хорото аашаһаа аршалха найдамтай хэмжээ абахыень США-гай правительстваһаа эрид шангаар эринэбди.

А. ШИРЯЕВ.
Я. М. Свердловой нэрэмжэтэ станок бүтээлгын нэгэдэлэй слесарь-хабсаргагша.

Ленинград.

* * *

США-да байдаг совет хүнүүдые элдэбээр доромжолхонь, телефоноор занахань багадаад, сионис хүйхэрнүүд совет зургаануудай гэр байшангуудые тэһэлжэ, СССР-эй искусствын мастернуудай концертнүүдые таһалдуулна, хорото хэрэгээ хэжэ оробо.

Тэрэ «еврейнүүдые хамгаалха лиги» гэдэгынь хэнэй аша туһа хамгаалнаб? Ажалша еврей зоной аша туһа сохом лэ харанагүй ёһотой.

Тухиралга, террор хэдэг, хүнэй ами бэедэ добтолжо ородог, үймөө шууяа татадаг сионис бандидуудай амыень татахаар болоо.

М. ЗЕЛИКСОН,
«Москабель» гэжэ Москвагай заводой үйлэдбэриин начальник.

Москва.

* * *

США-дахи совет түлөөлэгшэдые айлгахаяа һэдэгшэ сионистнуудай бандит муухай ябуулгада бүхы үнэн сэхэ зон дурагүйлэнэ.

Советскэ Союзда ажаһуугша еврейнүүдэй аша туһа хамгаалхамнай гэжэ сионис эмхинүүдэй хэлэдэгынь энеэдэтэйшье, бүтэмжэгүйшье байха юм. Имагтал манай социалис гүрэн дотор түүхэдэ анха түрүүшынхеэ еврейнүүд түгэс эрхэтэ гражданинууд болоһон, бэшэ үндэһэтэнтэй адли эрхэ абаһан байна.

Э. АДИРОВИЧ,
Үзбегэй ССР-эй Наукануудай академиин академик.

Ташкент.

Коммунист, тэрэнэй уялгэ ба харюусалга

ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ БАЙХА УЯЛГАТАЙБДИ

Партиин XXIII съездын делегат, Хориин аймагай Үдын совхозой хонишон нүхэр Тогмитовагай «Буряад үнэндэ» толилуулhан бэшэгыень hонирхожо уншабаб. Съездhээ съезд хүрэтэр ехэ ехэ хубилалтануудай болоhон тушаа, коммунистнуудай үүргэ ба харюусалгын улам дээшэлhэн тушаа тэрэ бэшэг соогоо түрүү хонишон анхарал татамаар дурдана. Тиихэ зуураа, болохоёо байгаа ээлжээтэ XXIV съездые нэрэ солотойгоор угтаха, түрүү зэргэдэ ябаха гэhэн коммунистын үүргые улам дээшэлүүлхэ тушаа асуудалнуудта анхаралаа хандуулна.

Зүб лэ даа. Коммунист бүхэн энэ түүхэтэ хугасаа соо өөрөө хэр зэргэ хүдэлөө гээшэб, өөрынгөө үмэнэхи партийна уялгые хэр зэргэ дүүргэнэ гээшэбиб гэhэн бодолдо абтаха ёhотойшье. Арадай ажахын алибаа hалбари дээрэ, соёл культурын, гэгээрэл болбосоролой эмхи зургаануудта хүдэлжэ ябаhан коммунистнууд жэшээтэ hайнаар урдахи уялгаяа дүүргэхэ, КПСС-эй XXIV съездые хүндэтэйгөөр угтаха гэжэ ехэ оролдожо байhаниинь мэдээжэ.

Манай Хэжэнгын дунда hургуулиин багшанар—коммунистнууд хаба шадалаараа хүдэлжэ, өөhэдынгөө хубитые съездые угтамжын бэлэдхэлдэ оруулалсаха гэhэн зорилготой. КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай олонхи багшанар улад зоной дунда ниитэ-политическэ, гэгээрэл болбосоролой, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулалгада ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажал байдаг. hурагшадые hайнаар hургаха, коммунис ёhoop хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Энэ манай гол үүргэ ааб даа. Тиибэшье энэ хүдэлмэриимнай аша үрэнь оролдолгоhоол болодог ха юм даа.

Багшанар, партиин гэшүүд Дугаржаб Гергеевич Баяртуев, Балдан Содномович Содномов, Надежда Дондоковна Дондокова, Борис Алексеевич Обунеев, Екатерина Ивановна Гергенова, Дамба Цыренович Цыренов болон бусад хэдэн жэлэй туршада өөhэдынгөө заажа байгаа предмедээр нэгэшье hурагшые тэрэ класстань хоёрдохи жэлдэ hурахаар үлөөгөөгүй байна. Энэ баримта коммунист багшын урдахи уялгаяа hайнаар бэелүүлжэ байhые гэршэлжэ үгэнэ гээшэ.

Эдэ багшанар үхибүүдтэ ном заалгаар уялгаяа хизаарладаг бэшэ. «Знание» бүлгэмэй гэшүүд hэн тулада зоной дунда ниитэ-ойлгууламжын горитой хүдэлмэри ябуулдаг, hурагшадай түрэлхидтэй ходо уулзажа, үхибүүдые эрдэм номдоо абьяастайгаар, ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ асуудалаар хөөрэлдөө хэдэг, элдэб хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэдэг байна гээшэ. Тиихэдээ шажанда шүтэлгэдэ, элдэб хуушан сагай үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү нэрлүүлдэг үзэл сурталай хүдэлмэридэ бүришье анхаралаа ехээр табидаг.

Манай нютагай эрхэ байдалаар болоходо, энэ атеистическэ хүдэлмэри үргэнөөр, аша үрэтэй байхаар ябуулаагүйдэ аргагүй.

Хүдөөгэй интеллигент гэhэн нэрэ нэрлүүлдэг коммунист хүн партийна организациин ябуулдаг үзэл сурталай энэ шухала хүдэлмэриие бэе дээрээ даажа абаха ёhотойшье. КПСС-эй Устав партиин гэшүүнэй бэелүүлхэ уялга тодорхойлходоо: «...Коммунис общестбын хүнэй болбосоролгодонь, хүмүүжүүлгэдэнь туhалха, буржуазна үзэл суртал гаргаха гэhэн али бүхы аашануудтай, хара хубиингаа тала баримталhан бодолой үлэгдэлнүүдтэй, шажанда шүтэлгэтэй, мүн үнгэрhэн сагай бусад аяг аашануудтай тэмсэхэ, коммунис заншалые сахиха, ниитын аша туhые хара хубиинхиhаа үлүү дээгүүр тоолохо» гэжэ бэшэhэн байдагынь бултанда мэдээжэ.

Гэхэ зуура партиин гэшүүн бүхэн энэ гол уялгаяа нэгэ жэгдэ, хангалтатайгаар бэелүүлнэ гэжэ хэлэхын аргагүй шэнги. Хэрбээ партийна организацинуудай хүн зоной дунда ябуулдаг атеистическэ пропагандын дайшалхы шэнжэтэй, түхэл маягаар hайн хурса удхатай байдаг hаань, хүдөө нютагуудаар үнгэрhэн сагай харша үлэгдэлнүүдые хоггүй болотор усадхаха тэмсэл үрэ дүнгөөр hайн байха бэлэй.

Манай Хэжэнгэ нютагтахи байдал хараад үзэел даа. Урданайхи шэнги дасан дуганай хүдөөдэ үни хада үгы болонхойшье hаань, шажан баримталжа, бурханда шүтэлгэ, мүргэл хэлгэ үзэгдэhөөр шуу. Энэ ушар илангаяа үбгэд, хүгшэдэй дунда дэлгэрэнги юм бээ. Тиигэбэшье зарим залуушуулайшье тэдэниие даган дууряажа байхые харахаш. Урданай элдэб ёhо заншалнуудай унгяараа мүнөө болотор усадхагдаагүй ушар шажан шүтэлгэтэй нягта холбоотой. Обоо, хада уула тахилга, маани, сангарил уншуулга, абарал эрилгэ, нүгшэhэн нэгэеэ хүдөө табиха үдэр сагынь, зүг шэгынь гаргалга, газар гуйлга гэхэ мэтэ мүнөө үсын шэнэ ёhоной байдалда огто таарахагүй, харша зүйлнүүд ушараад лэ байхаяа hанадаг.

Үнгэрhэн сагай иимэ харша заншалнуудые ёhолходоо, зарим гээгдэнги үзэл бодолтой хүнүүд залуушуулые, эдир наhатай үхибүүдые холо байлгаха гэжэ оролдохоhоо гадна, мүн тиимэ юумэнүүдтэ хабаадахыень баадхадагшье ушар бии. Энэмнай ургажа ябаа залуу үетэнэй, ерээдүй сагай шэнэ үеын хүнүүдэй сэдьхэл бодол төөрюулхэ, мунхаруулха шэнжэтэй ябадал болоно бшуу. Үбгэн наhан болоhон зарим хүнүүд урданайхяараал бурхан шүтөөгөө али болохысо гэртээ тахиhаар байдаг. Тэдэнтэй хамта үри бэень, аша, гушанарынь сугтаа ажаhуудаг. «Эжы, баабаймнай абажа ябаhан юумэнь гүб даа, бидэ бурхан тахижа hууна бэшэ ха юмди» гэлсэдэг коммунист гү, али комсомол солотой нүхэдшье ушархаа ядадаггүй. Үнгэрхэдөө, хэн нэгэ наhажаалайнгаа ашаяа дахуулаад, Ивалгын дасан ябашахадань, зарим нэгэ нүхэдэй энэмнай хайшаа юм гэжэ бодолгото болодоггүйн гэмшэлтэй агша.

Иимэрхүү ушар ганса манай Хэжэнгэ тосхондо үзэгдэжэ байдаг зүйл бэшэ. Зүгөөр энэмнай сэдьхэл hанаагаа зобомоор лэ гэжэ бодогшоб. Шажанда, үнгэрhэн сагай харша үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү ойлгууламжын хүдэлмэриин олониитын дунда тон хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэдэгэй хойшолон болоно. Энэ хэрэг үргэнөөр эрхилхэ хүсэн аймаг дотор ехэ. Багшанар, медицинын хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын эрдэмтэ мэргэжэлтэд, соёл культурын ажал ябуулагшад—хүдөөгэй бүхы интеллигенци энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха уялгатайбди.

Гэн гэтэр партийна организацинуудай ябуулдаг энэ шухала хүдэлмэридэ нэгэ жэгдээр, дала[…] ехэтэйгээр хам оролсоногүй[…] тон халирхайгаар хандана[…] жэ сэхэ тэмдэглэхэ хүсэлэнт[…] Тээд шажан мүргэлэй. Хү[…] сагай харша үлэгдэлнүүдэй […] заншалнууд манай ниитын […] байдалда, соёл культура […] рүүлгэдэ, үйлэдбэриин хар[…] али зэргэ муугаар нүлөөлдэ[…] хуу хаража, ойлгожо бай[…] Илангаяа хүдөөгэй ин[…] лигенциин одоол хамсыгаа шу[…] орохо хэрэг энэ бэшэ аал? […] нөөдэрэймнай дайшалхы үү[…] мүн болоно. Тэрэ мүртөө ком[…] нист хүндэ түрүүшын ээлжэнд даалгагдаха партийна даа[…] мүн шуу.

КПСС-эй райкомой зүгhөө […] түрүүндэ тэрэнэй агитаци ба п[…] пагандын таhагай зүгhөө тод[…] хой, үдэр бүриин хүтэлбэри […] рэгтэй. Аймаг доторнай «Знани[…] бүлгэмэй отделени гэжэ о[…] хүнүүдhээ бүридэhэн ниитын […] хи бии. Тэдэнэрэй бодото дээ[…] бэелүүлжэ байhан хэрэгынь […] рагданагүй гэхэдэ, алдуу огто […] лохогүй. Тэрэ дутагдалые ай[…] доторхи байдал гэршэлжэ үгэ[…] бшуу.

Партийна эхин организацин[…] энэ минии тогтоhон асуудала[…] хэмжээ абахадаа, нэн түрүү[…] коммунист бүхэндэ эрилтэ шан[…] табиха. тэдэнэй энэ талаар б[…] лүүлхэ уялга ба харюусалгые д[…] шэлүүлхэ асуудалhаа эхилэлт[…] хаш.

Н. НАМСАРАЕВ,
РСФСР-эй hургуулинуудай габьяата багша.

Холые зориhон залуушуул

Мухар-Шэбэрэй аймагай колхоз болон совхозуудай дэргэдэ эмхидхэгдэhэн механизаторнуудай курсада 100 гаран залуу хүбүүд, басагад hуралсана

Аймаг дотор механизаторнуудай бүгэдэ ниитын hуралсалые жэл бүри хэдэн зуун хүн дүүргэжэ, тракторист, комбайнер гэhэн мэргэжэлтэй боложо гарадаг. Үнгэрэгшэ үбэлэй hаранuудта 214 хүн hуража, механизаторнуудай бүлэдэ жагсаhан. Гэбэшье Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудые механизаторнуудаар хүсэд хангаха асуудал мүнөө хүрэтэр шиидхэгдөөдүй. Энэ жэлэй хабарай тарилгын, таряа хуряалгын үедэ бүхы трактор болон комбайнуудые хоёр халаанда хүдэлгэхэ гэхэдэ, аймаг дотор аяар 260 тракторист, 88 комбайнер дуталдаhан юм. Тиигэжэ олохон колхоз, совхозуудай таряан саг соогоо хуряагдангүй, эртүүр орохон саhанда дарагдаhан, гээлтэ хорологдо ороhон байна.

Ойн жэлэй ургасын хуряагдажа, амбаарта ороод, ниитын hүрэг малай үбэлэйнгөө буусада ерээд, эдеэлүүлэгдэжэ байhан мүнөө үедэ хүдөөгэйхидэй эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ эгээл зохид хаhа оробо. Мухар-Шэбэрэйхид үбэлэй hаранuудта бүхыдөө 330 хүниие механизаторай мэргэжэлдэ hургаха гэжэ хараалаанхай. Тэдэнэй 160-нь хүдөө ажахын техническэ мэргэжэлэй училищинуудта hургагдаха юм. Механизаторнуудай бүгэдэ ниитын hуралсал аймагай олонхи ажахынуудта ноябрь hарада эхилээ. hүүлэй байдалаар колхоз, совхозуудта 100 гаран хүбүүд, басагад ажабайдалайнгаа ута замые оньhон техникэтэй холбохо гэжэ шиидэнхэй. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо—12, «Искра»—22, «Родина»—20, «Коммунизм»—17, «Забайкалец»—15, Суулгын совхоздо 30 хүн механизаторай бүгэдэ ниитын hургуулида hурана. «Родина» колхоздо Бага-Куналейн СПТУ-гай филиал нээгдэhээр хоёрдохи жэлээ ябажа байна. Түрүүшын жэлдэ тус hургуулиие 17 хүн дүүргэжэ гараhан. Тэдэнэр мүнөө бултадаа түрэл колхоздоо трактористаар ажалланад. Бидэ hаяхан Хара-Шэбэрээр ябахадаа, филиалай хүдэлмэритэй танилсабабди.

...Колхозой МТМ-эйн хоёрдохи дабхарта гарахадамнай, хэшээл түлэг дундаа ябажа байба. 16—17 наhанай арба гаран хүбүүд, басагад багшынгаа үгэ бүхэниие ехэл анхаралтайгаар шагнана, класс соо абяа нэмээгүй, дэбтэрэй хуудаhануудай байд гээд лэ ирагдахань дуулдана. Бидэнэй ороходо, hуралсагшад урда тээнь үзэhэн матерналаа дабтажа байбад. Ханаарнь плакат, схемэ, чертеж гэхэ мэтэ дүүрэн үлгөөтэй. Ута гонзогор стол дээрэ элдэб часть, детальнууд табяатай.

«Кривошипно-шатунай ба газораспределительнэ механизмын эбдэрэлгэнүүдэй шалтагаанууд тухай хэн хэлэхэб» гээд хүтэлбэрилэгшэ И. А. Оленниковэй асуухадань, хэдэн хүбүүд гараа үргэбэ.

— Голендухин Николай,—гээд, багшын хэлэхэдэ, эгээ хойто захын столдо hуугшадай дундаhаа нэгэн бодоод, самбарта үлгөөтэй байhан плакадай дэргэдэ тоб гэмэ тодоор хөөрэжэ захалба. Тэрэнэй удаа Иванов Валерий самбарта гараад, «ДТ-75» тракторай коленчатэ вал ба узуурай подшипнигуудай ямар частьнуудhаа бүридэдэг тушаа хөөрэжэ эхилхэдээ, бага сага ядалдаба. «3» гэhэн сэгнэлтэ абаад, уруу дуруухан hууридаа ошожо hуушаба. «Хэн нэмэжэ хэлэхэб» гээд хүбүүд тээшэ багшын харахада, эгээн урда захын столдо зэргэлжэ hууhан хоёр басагадай нэгэниинь гараа үргэбэ.

— Голендухина Екатерина, хүбүүдтэ hайса ойлгуулжа үгэл даа, —гээд Иван Андреевич миhэд гэбэ. «ДТ-75» тракторай коленчатэ вал тушаа hайн харюу үгтэбэ.

Хара-Шэбэрэй найман жэлэй hургуулиие энэ жэлдэ дүүргэжэ гараhан 17 хүбүүд, 3 басагад түрэл колхоздоо үлэжэ, механизатор мэргэжэлтэй болохо гэжэ шиидэhэн. hуралсал октябриин 20-hоо эхилээ. Хэшээл үглөөнэй 8 час 30 минутаhаа эхилээд, үдэшын 5 сагта дүүрэдэг. Класс табан звено болож хубааранхай. Звено бүхэн хоорондоо мүрысэдэг. Өөhэдын комсомолой организацитай. Комсоргоор Галина Забровская гэгшые hунгаанхай. Бидэнэй ябахада, нэгэ звеногойхид мастерскойдо трактор заhабарилгада туhалалсажа, ажалай дүршэл гаража байгаа hэн. Звено бүхэн ээлжээгээр иимэ дүршэл гарадаг гуримтай. Училищиhаа hарадаа 10 түхэриг стипенди абадаг. Энэ мүнгэнтнай hара соогоо хүрэдэг юм гү гээд асуухада: «Мүнгэн бидэндэ хэрэгтэй бэшэ даа. Гэртээ байгаад, наhанайнгаа мэргэжэл олоошомнай юунhээшье сэнтэйл. Дам саашаа hураад, инженер болохобди» гээд залуушуул энеэлдэбэ. Нээрээшье тиимэ ха. hуралсалаа үргэлжэлүүлхэ эрхэ хэндэшье хоригдонхой бэшэ ха юм. Эгээл шухалань, эдэнэр ажабайдалайнгаа мэргэжэлые шэлэн олоол! Эжы абанарайнгаа хэрэгые саашань үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидэhэниинь юунhээшье үнэтэйл.

Нэгэ гэрhээ хоюулан механизатор болохо гэжэ юундэ шиидээбтэ гээд эгэшэ дүүнэр Екатерина Надежда хоёрhоо асуубабди. «Хүдөөдэ механизатор эгээн хүндэтэй хүн гээд газетэдэ бэшэдэг, радиогоор хэлэдэг, сэнхир экрануудта харуулдаг болонхой ха юм. Энээн тушаа ВЛКСМ-эй ЦК-гай VIII пленум, Колхозниигуудай бүхэсоюзна гурбадахи съезд дээрэ ехэ хөөрэлдөөн болоо hэн. Басагадай жолоодоходо хүнгэн тусхай тракторнууд удангүй бүтээгдэдэг болохо. Нёдондо Галина Сажина, Галина Иванова гэгшэд эндэ hуража гараад, мүнөө трактор жолоодоно. Бидэ тэдэнhээ юугээрээ дутаха болообибди. Тиихэдэ республика соогоо суута гараhан Агния Феоктистовна Варфоломеевае абаад харыт. Бүхы наhан соогоо түрэл колхоздоо трактористаар ажаллана. СССР-эй Верховно Соведэй депутат болонхой. Сессидэ хабаадаhанаа hаяхан ерээ»... гээд эгэшэ дүү хоёр hанажа, сэдьхэжэ ябаhан юумэеэ сэхэ руунь хэлэнэд.

«hуралсалайтнай программа ямараар зохёогдонхойб» гэhэн асуудалтайгаар И. А. Оленниковтэ хандабабди.

— hуралсалаймнай болзор нэгэ жэлэй юм. Апрелиин 15 болотор эндээ hурахабди. Тиигээд хабарай тарилгын хүдэлмэридэ хабаадалсахабди. Удаань таряа хуряалгын эхилтэр hуралсалаа үргэлжэлүүлхэ, хуряалгада трактор, комбайн даажа ажаллаха, тиигээд гүрэнэй шалгалта бариха юм,—гэбэ.

Ерээдүйн механизаторнууд табан предмет шудална. Предмет бүхэниие ажахын мэргэжэлтэд заадаг. Трактор, комбайнай материальна частиие Бага-Куналейн СПТУ-гай түлөөлэгшэ И. А. Оленников, хүдөө ажахын зэр зэмсэгые—МТМ-эйн механик Л. Абзаев, материаловедениие—главна инженер Д. Н. Полянский, агротехникые—главна агроном Н. Л. Шайдуров, обществоведениие—партийна организациин секретарь В. И. Колобков гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Эгээн олон часынь трактор, комбайнай материальна частьнуудые, хүдөө ажахын зэр зэмсэгүүдые шудалалга ба ажалай дүршэл гаралгада үгтэнхэй. Жэшээнь, тракторай материальна частиие класстаа үзэлгэдэ—120, дүршэл гаралгада—210, хүдөө ажахын зэр зэмсэгэй теоретическэ хэшээлдэ—136, дүршэл гаралгада 245 час үгтэнхэй. Жэлэй турша соо бүхы программая шудалжа, ажалай дүй дүршэл гараад, шалгалта баринанайнгаа удаа хүдөө ажахын олон мэргэжэлтэй механизатор гэhэн тусхай диплом абаха юм.

Энэмнай ехэ хүсэн. Үнгэрhэн жэлэй таряа хуряалгада ажахыдань хоёр лэ комбайнер дуталдаhан юм. Трактористнар дуталдадаггүй. Жэл бүри ажахын машинно-тракторна паркда шэнэ трактор, машинанууд нэмэжэл байдагынь элитэ. Тиимэhээ залуу механизатор бүхэндэ оньhон машина хүргэхэл байха.

20 хүбүүд, басагад соohоотнай хэд эгээн hайнаар hуранаб гэжэ hонирхобобди. Булта гэмгүй, харюусалга ехэтэйгээр hуралсалдаа хандадаг. Эгээл эрхимүүднай гэхэдэ, эгэшэ дүүнэр Екатерина, Надежда Голендухинатан, Владимир Варфоломеев, Николай Голендухин, Анатолий Иванов гэгшэдые нэрлэжэ болохо гээд Иван Андреевич хөөрэнэ.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхоздо эмхидхэгдэhэн механизаторнуудаи hургуулида агроном Ф. Ф. Мальцев хэшээл үнгэргэнэ. 2. Курсада hуралсагша А. Ефимова, багша Т. Ф. Митрофанов.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

Түмэр зүйлнүүдые бүтээдэг Улаан-Үдын Кировэй нэрэмжэтэ заводой коллектив КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ 1-дэхи кварталайнгаа даабари болзорhоонь урид—мартын 29-дэ дүүргэхээр шиидэнхэй. Тиин эдэнэр шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдhээ эхилжэ даабариия үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой механическа цехэй электро-гагнууршан И. Д. Зуев.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ПАРТОРГНУУДА[…] hУРАЛСАЛ

КПСС-эй Улаан-Үдын […] колхоз, совхозуудай, промы[…] на предприятинуудай болон […] зургаануудай партийна орг[…] цинуудай секретарьнарай […] нар зарлаба. Эндэ сугларaг[…] үмэнэ партиин райкомой […] тарь П. И. Бутковский «А[…] ажахынууд болон предпри[…] дай табан жэлэй түсэб дү[…] гын дүнгүүд ба шэнэ таб[…] лэй түрүүшын жэлдэ а[…] ажалшадай бэелүүлхэ зор[…] нууд тухай» элидхэл хэhэн.

Партийна хэрэг хүтэлб[…] тухай асуудалаар КПСС-эй р[…] мой эмхидхэлэй таhагые д[…] П. И. Шунков, инструктор […] Баторова секретарьнарта з[…] үгэhэн байха юм. Удаань […] болон совхозуудай партийна […] низацинуудай секретарьнар […] кал» гэжэ hуралсалай ажах[…] жо, тэндэхи парткомой хү[…] ритэй танилсаба. Парткомо[…] ретарь С. И. Халтуев, […] директор Г. П. Тюменцев […] шадай дунда социалис му[…] ямар аргаар дэлгэрүүлдэ[…] нэй ябасын дүнгүүдые ая[…] солдог дүршэл тухайгаа а[…] таа хөөрэжэ үгөө.

А. НАГАСЛА[…]

ШЭНЭ КАБИНЕ[…]

Партиин XXIV съездые у[…] лан, Сэлэнгын аймагай Тель[…] нэрэмжэтэ колхозой партийн[…] ганизаци колхозниигуудай […] дунда политическэ ехэхэн х[…] мэри ябуулна. Колхозой па[…] мой үүсхэлээр ниитын х[…] хүдэлхэ политическэ гэгээр[…] кабинет hаяхан нээгдэбэ.

Эндэнь «В. И. Ленин», «[…] —советскэ общестбын шиид[…] хүсэн», «Съездhээ съезд х[…] тэр», «КПСС-эй ЦК-гай н[…] Пленумэй шиидхэбэринүүдые […] лүүлхын түлөө», «Колхозой т[…] жэл» гэhэн стенднүүд гоё hай[…] наар түхеэрэгдэнхэй.

Тэрэшэлэн агитатор, поли[…] форматорнууд болон пропа[…] дистнуудта хэрэгтэй болохо м[…] материалнууд тусхай дансада […] луулагдана.

Тус кабинедые даагшаар […] хозой парткомой гэшүүн ну[…] А. М. Шоболов томилогдоо.

Г. ЦЫРЕНОВ.

НАЙДАЛ

ЗУРАГЛАА

Манай Дэрээн нютагта Чимит-Цырен Тудуповые танихагүй хүн хомор.

Чимит-Цырен юрын лэ хүбүүн. Арбадахи класс дүүргээд, сэрэгэй албанда ошоо. hүүлээрнь институтда hуралсаа. Нэгэ зарим шалтагаан дээрэhээ институтhаа болижо, эхэ эсэгэдээ туhалха гэжэ шиидээ бэлэй. Игэжэ Чимит-Цырен түрэл Дэрээнэйнгээ совхоздо трактористаар хүдэлжэ захалаа hэн. Залуу хүбүүн механизаторай ажал hайн мэдэхэ байгаа. Үшөө hургуулида hуралсажа байхадаа трактористын үнэмшэлгэ абаhан юм. Тиихэдээ зунайнгаа амаралтын үедэ сула тракторта хүдэлжэ дүршэhэн байха.

Тудуповай городhоо ерээд, совхоздоо хүдэлхэеэ байхада ажахыда «Беларусь» түхэлэй шэнэ трактор асарагдаба. Энэ тракторые Хүнтэйн бригадада эльгээгээ бэлэй. Бригадынхид энэ тракотораа хэндэ жолоодохыень үгэхэ тухайгаа хэлсэжэ, Чимит-Цырендэ найдаа hэн. Хүнтэйн бригадада дүршэл шадабаритай үниинэй механизаторшнууд олон. Тэдэнэй нэгэ зариманиинь шэнэ газар хахалжа, Хүнтэйн талые үргэлсэhэн намтартай. Эдэнэй этигэл найдабарида хүртэхэ гээшэ тиимэшье бэлэн бэшэ. Теэд Чимит-Цырен тэрээндэ хүртөө ха юм.

Чимит-Цырен Тудупов hүүлэй хоёр жэлдэ Гааргын адагай hаалиин бригадада трактористаар хүдэлhэн юм. Эндэ совхозой эгээл томо бригадануудай нэгэн оршодог. Бригадада хамта дээрээ дүшоэд хүн ажалладаг. hаалишад, мал адуулагшад, тугалшад бултадаа нэгэ амин болож хүдэлнэ. Энэ бригадые комсомол-залуушуулай гэхэдэ болохо. Эндэ залуушуул олон хүдэлдэг юм. Бригадын ажал хэрэгүүд ехэ урагшатай ябадаг. Жэлэй дүрбэн сагта таhалгаряагүй энэ бригада совхозойнгоо нүгөө бригаданууд соohоо шалгардаг. Бригадын нэрэ совхозой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнхэй.

Бригадын залуушуулай дундаhаа хэдэн хүниие харуулая. Дыжидма Омпокова наймадахи класс дүүргэhэнэйнгээ удаа эхынгээ ажалай замаар hаалишан болоҗо, мэргэжэлыень уг залгамжалуулан абаhан байха. Дыжидмагай эжы Намсалма Омпокова иигэжэ hанаа амарханаар пенсидэ гараhан юм. Мүнөө Дыжидма совхозой түрүү hаалишадай нэгэн болонхой. Нёдондо Дыжидмада Крым ошохо түлөоhэгүй путёвко совхозой дирекци үгөө hэн.

Анатолий Табралов эндэ трактористаар хүдэлдэг. Сэрэгэй албанhаа бусаhаар түрэл совхоздоо үлөө. Эрхим hайнаар хүдэлжэ, олоной магтаалда хүртөө. Анатолий сомоной Соведэй депутат.

Үгышье hаа Эля Берельтуева. Эля совхозой эрхим hаалишадай нэгэн.

Тиихэдэ эндэ бригадираар коммунист Цыдып Цыренович Вачеланов хүдэлэгшэ бэлэй. hаяшаг совхозой дирекци нүхэр Вачелановые бэшэ хүдэлмэридэ оруулха гэжэ шиидэбэ. Дирекциин зүблөөн дээрэ шэнэ бригадирые бригадын гэшүүдhээ өөhэдөө томилхо гэжэ шиидэбэ.

Теэд хэниие бригадир болгохоб? Хэндэ иимэ харюусалгатай ажал найдахаб? Анатолий Табраловта гү? Али Дыжидма Омпоковада гү? Залуу хүниие бригадираар дэбжүүлхэ хэрэгтэй. Энэнь тон шухала. Совхоздо залуу хүтэлбэрилэгшэд хэрэгтэй бшуу. Теэд хэниие?

Чимит-Цырениие бригадираар томилоо hаа... Таарахал ха. Чимит-Цырен хүнүүдээ hайн мэдэхэ. Хүн бүхэнтэй юуншье тухай хөөрэлдэжэ шадаха. Коллектив соогоо хүндэтэй. Ажалаа hайн ойлгохо. Тракотораараа үбhэ, түлеэ, hү зөөхэдөө hаалишадтай хөөрэлдэхэ, тэдэнэй ажал хэрэгүүдээр hонирхохо. Заримдаа туhалаадшье абаха. Нёдондо Чимит-Цырен 1500 гаран гектар зөөлэн хахалалга хэhэнтэй адли ажал хэжэ, совхоз дотороо түрүү hуури эзэлжэ, Арадай ажахын туйлалтануудай выставкэдэ Москва ошохо путёвкоор шагнагдаhан байна. Иигэжэ ВДНХ-гай бронзон медальда хүртөө юм.

Чимит-Цырен Тудупов хүдөө ажахын институтда заочноор hуралсадаг. hаяшаг тэрэ В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн баярай жэлдэ КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаа.

Гааргын адагай бригадын гэшүүд Чимит-Цырен Тудуповые бригадираар абаха тушаа совхозой дирекцидэ, партком болон ВЛКСМ-эй комитедтэ гуйлта бэшэhэн юм. Совхозой хүтэлбэрилэгшэд бригадын мэдүүлгые дэмжэжэ, Чимит-Цырениие бригадираар томилоо hэн. Иигэжэ энэ залуу хүбүүндэ харюусалгатай ажал найдуулагдаа. Чимит-Цырен Тудупов энэ найдалыень ажал дээрээ харюулха, харуулхашье байха. Энээндэнь Дэрээн нютагай хүн зон этигэнэ.

Г. РИНЧИНОВ.
Хурамхаан.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссида

ЗАЛУУШУУЛЫЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛГЭДЭ ОНСО АНХАРАЛ

Залуушуулай хэрэгүүдэй талаар саг үргэлжын комиссиин заседани түрүүлэгшын орлогшо депутат М. Ф. Махановай хүтэлбэри доро үнгэргэгдэбэ. Залуушуулые сэрэгэй-патриотическа үзэл сурталаар хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри Мухар-Шэбэрэй аймагта ямараар ябуулагдажа байһан тушаа аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Ц. О. Цыбиков элидхэбэ. «1969—1970 онуудай һуралсалай жэлдэ 10 класс дүүргэһэн хүбүүд, басагадые ажалда оруулха тухай асуудалаар Кабанскын аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. П. Поповой мэдээсэл шагнагдаа. Тус аймагуудай залуушуулай дунда ниитэ хүмүүжүүлгын, эмхидхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр, тодорхойгоор ябуулагдана, гэхэтэй хамта, дутуу дунда зүйлнүүд элирүүлэгдэһэн байха юм.

Саг үргэлжын комиссиин хүдэлмэридэ республикын министерствэнүүд болон управленинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд хабаадаба.

Комиссиин заседанида хабаадагшадай эрилтын ёһоор залуушуулай дунда ойлгууламжын, эмхидхэлэй хүдэлмэри һайжаруулха тодорхой хэмжээнүүдые абахыень Мухар-Шэбэрэй, Кабанскын аймагуудай Соведэй гүйсэдкомуудта дурадхагдаһан байна.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

КОЛХОЗОЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДЭБТЭР

КПСС-эй XXIV съездые ажалай балэгүүдтэйгээр угтахын түлөө оролдон, социалис мүрысөө дэлгэрүүлжэ ябаһан түрүүшүүлые урмашуулхын зорилгоор «Улаан Оронго» колхозой правлени, партком ажахыдаа Хүндэлэлэй дэбтэр бии болгобо. Хүндэлэлэй дэбтэртэ юһэдэхи табан жэлэй түсэбые дүүргэхын хойноһоо эсэхэ сусахые мэдэнгүй оролдожо ябаһан түрүү механизатор, малшад, овощ ургуулагшад, барилгашад, бусад мэргэжэлтэд оруулагдаха юм.

Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгөөр колхозой Хүндэлэлэй дэбтэртэ жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 2957, 2890 килограмм һү һааһан ажахын түрүү һаалишад Нима-Цырен Намжил-Цыреновна Жапова, Агафья Иннокентьевна Суслова гэгшэд оруулагдаба. Мүн хонишон Жимбэ Санжиевич Бимбаев, трактористнууд Доржи Пурбуевич Батуев, Дондок-Цырен Раднаев, Гэндэн Раднаев гэгшэд Хүндэлэлэй дэбтэртэ түрүүлэн бэшэгдэһэн байха юм.

Н. ОРБОДИЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэн Евгения Белых. Энэ нүхэр өөрынгөө ажалда оролдосотойгоор хандажа, халаан бүриингөө даабарие 115 процент дүүргэнэ.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ЗҮБ ШҮҮМЖЭЛЭЛ

МАНДА ХАРЮУСАНА

«Буряад үнэн» газетын 1970 оной декабриин 9-нэй номерто Хиагтын аймагай Хүдэри-Сомон тосхондохи ниитын эдеэ хоолой столовын муугаар ажаллажа байһан тухай шүүмжэлэл бэшэгдэһэн юм. Тэндэ бэлдэгдэдэг эдеэнэй шанарнь тон хангалтагүй байхаһаа гадна, ариг сэбэр огто сахигданагүй гэжэ бэшэгдэһэн байгаа.

Тэрэ шүүмжэлэлээр шалгалта хэһэн Хиагтын аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшын орлогшо С. Агафонов манай редакцида мэдээсэбэ:

Шүүмжэлэл дотор дурсагдаһан бүхы дутагдалнуудай булта зүб байһаниинь шалгалтаар тодорхойлогдобо. Столовын эдеэ хоол бэлдэгшэ ахалагша тогоошон нүхэр Третьякова хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр хандадаг, улад зондо хэрээгы абари зан гаргадаг байһанайнгаа түлөө ажалһаа гаргагдаба. Столовынь досоо, гадаахи ариг сэбэр, үзэмжэтэй болгогдоо. Ажалыень һайжаруулха талаар нютагай совхозрабкоопой правлениин зүгһөө хэмжээн абтаба.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

В. И. ЛЕНИНЭЙ ЭРХИМ ХҮШӨӨ ПАМЯТНИГАЙ КОНКУРС

ПРАГА. Дэлхэйн пролетариадай вождь В. И. Лениндэ табигдаха хүшөө памятнигай проектнүүдэй выставкэ Прага городой Староместскэ ратушын залнуудта нээгдэбэ. Памятнигай эрхим һайн проектын түлөө конкурсдо хабаадалсаһан Чехословакиин элитэ томо скульпторнуудай оюун бэлигтэ ажалые гипс, шабар ба металлаар бүтээһэн бишыхан скульптуранууд эли тодоор харуулна.

Ленинэй хүшөө памятнигай табигдаха талмайе шэмэглэлгын, барилгын проектнүүд выставкэ дээрэ баһал табяатай. Ленинэй хүшөө памятник Октябриин революциин талмай дээрэ һүр жабхалантайгаар байдаг болохонь һүлдын тэмдэгтэй ушар мүн. Прагын эгээн үргэн уужам гоё гудамжа —Ленинэй проспект тэрэ талмайһаа эхи абадаг.

ҺУНГАГШАДАЙ ЗАХЯА ЗААБАРИНУУД ДҮҮРГЭГДЭБЭ

БУДАПЕШТ. Венгриин нютагай соведүүдэй депутадуудай дүрбэн жэлэй эрхэ түлөөлэлгэ дүүрэхэ дээрээ оронхой. Хэһэн ажалайнгаа дүнгүүдые арадай засагай нютагай органууд гаргажа, ажалшадай захяа заабаринуудые яажа дүүргэһэнэйнгээ дүнгүүдые гаргажа эхилбэ.

Ороной 19 областьнуудай нэгэн болгошо Фейер областиин нютагай соведүүдэй депутадууд 1967 оной һунгуулиин кампаниин үедэ 7 мянган захяа заабари һунгагшадһаа абаһан байгаа. Тэдэнииень дүүргэхэ тухай депутадууд ходо оролдожо ябаа.

Соведүүд олон янзын ажалтай. Шэнэ һургуулинууд ба бишыхан электростанци, библиотекэнүүд ба хилээмэ баридаг газарнууд, больницанууд ба үхибүүдэй наадаха талмайнууд, магазинууд, уһанда хүн зоной шунгаха газарнууд, үхибүүдэй саадуу, олон километр харгы ба дугы, тротуарнууд тэндэнь баригданхай.

Омогорхожо боломоор ажал депутадууд хэбэ гэжэ Фейер областиин областной соведэй гүйсэдком тэмдэглэбэ.

ШЭНЭ МАШИНАНУУД ПОЛИ ДЭЭРЭ ГАРАХАНЬ

ВАРШАВА. Польшын хүдөө нютагай зон шэнэ жэлээр ехэтэ баярлаба. Ушарынь юун бэ гэхэдэ, «Урсус» гэжэ Варшавын заводой хүдэлмэришэд «С-345» гэжэ шэнэ трактор бүтээжэ эхилбэ. Польшодо гаргагдадаг тракторнуудай дундаһаа энэнь эгээн бүтээсэтэй, эгээн һайн трактор болохо юм.

Һайн талань гэхэдэ—жолоодоходо бэлэн, иишэ тиишэнь эрьюулхэдэ ульгам, түргэн ябадалтай. Элдэб янзын 15 машина зэмсэгтэй тэрэниие холбожо хүдэлгэхэдэ болохо. Грудзендзе городтохи «Уния» гэжэ заводой хүдэлмэришэд «С-345» тракторта шагталха машина зэмсэгүүдые бүтээжэ эхилбэ.

Варшавска машина бүтээгшэд хабарай полевой хүдэлмэри эхилтэр 400-гаад шэнэ машина хүдөө нютаг ябуулха юм.

ХУДАЛДАА НАЙМААН ҮРГЭДЭНЭ

СОФИ. (ТАСС). Энэ жэл эхилһэн зургаадахи табан жэлэй турша соо Болгариин гадаадын худалдаа наймаан бүри үргэдэхэ. Табадахи табан жэлтэй сасуулбал, энэ ороной худалдаа наймаан 80 процентээр ехэ болохо юм. Социалис оронуудтай худалдаа наймааниинь бүри ехээр хүгжэхэ, бүхы наймаанайнгаа 83,7 процентые социалис оронуудтай хэхэ байна. Худалдаа наймаанайнгаа 60 гаран процентые Советскэ Союзтай хэхэ.

Болгариин экспорт жэлһээ жэлдэ ехэ боложо байнхай. Энэ ороной промышленна бүхы продукциин 37 процентнь, хүдөө ажахын продукциин 35 процентнь мүнөө экспортдэ гаргагдадаг. Зургаадахи табан жэлдэ экспортнь бүришье ехэ болохо. Машина бүтээлгын хэдэ хэдэн эд зүйлнүүд (электрокарнууд, электроподъемнигууд, электромоторнууд ба бэшэшье зүйлнүүд) диилэнхидээ социалис оронуудта худалдагдадаг. Иимэ эд зүйл бүтээн гаргахаар СЭВ-тэ хабаадагша оронуудай дундаһаа Болгари тусхайгаар мэргэжэжэ байха юм.

Болгари орон социалис гүрэнүүдтэ бултанһаа ехээр помидор, виноград худалдадаг. Помидор, виноград хилын саана гаргажа наймаалгаараа энэ орон дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлнэ.

ВОЕВОДИНЫН ХАРА АЛТАН

БЕЛГРАД. (ТАСС). Воеводинодо Югославиин нефть абадаг томо районуудай нэгэниинь оршодог. Теэд тэндэмнай 800 мянгаад тонно нефть, 500 миллион кубометр байгаалиин газ һүүлэй жэлдэ абтаһан байна. Һаяшаг лэ — 1956 ондо нефть абалга, нефть буйлуулга эндэ эхилһэн байгаа. Гэбэшье, нефтиин ба газай промышленностиин томо предприяти энээхэн үе соо байгуулагдаба. Эндэхи нэгэдэл «Нафтогас» гэжэ нэрэтэй. Тэрэнэй генеральна директорэй туһалагша В. Аксинай хэлэһэнэй ёһоор, орон соо абтаһан нефтиин 30 процент, газай 50 процент энэ предприяти дээрэ үнгэрэгшэ жэл үйлэдбэрилэгдэбэ.

Тэрэ «Нафтогас» гансал нефть ба газ абаад, болбосоруулаад байдаггүй, тэдэнэй мэргэжэлтэд нефть ба газай шэнэ уурхайнуудые ходо бэдэржэ байдаг юм. Воеводинодо, Банатын ба Бачкиин талануудта нефть ба газай 30 уурхай бэдэржэ олобо. Тэдэнэй 13-ниинь мүнөө үедэ ашаглагдажа байдаг.

(ТАСС).

АРГА БОЛОМЖОЁО ХЭРЭГЛЭН

Мүнөө ниитын малай үбэлжэлгые амжалтатай үнгэргэхын түлөө тэмсэлэй үедэ, хүдөөгэй соёлшодой хэдэг ажал болон хэрэг угаа ехэ удха шанартай, хүдөөгэй малшадайхида адли харюусалгатай. Тиимэһээ үдэр бүри һаалишад, үхэршэд, хонишод ба бусадай соёлой эрилтые дүүрэнээр хангаха, тэдэнэй дунда хэдэг хөөрэлдөөнүүдэйнгээ удха шанарые бүри гүнзэгы болгохо, харуулдаг наадаяа улам һонирхолтойгоор, ажабайдалтай холбоотойгоор бэлдэхэ, хүдөөгэй малшадай социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэхэ, тэдэниие али бүхы хэрэгтэй юумээрнь хангаха гэхэ мэтэ ажал хүдэлмэриеэ улам һайжаруулха, эршэмтэйгээр ябуулха шухала.

Республикын хэдэн аймагуудай соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд харьяата нютагуудтань нүхэдэйнгөө юу хэжэ байһан тухай хөөрэбэ. Тэдэнэй заримыень дурдая.

ОЧИРОВ Д. Ц. — Бэшүүрэй аймгүйсэдкомой соёлой таһагые даагша:

— Байгша январь, февраль һарануудта аймагаймнай ажахынуудта ажалшадай ниитын суглаанууд үнгэргэгдэжэ, үнгэрһэн жэлэй ба табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ хаража үзэгдэхэ, ерэхэ жэлэй ба шэнэ табан жэлэй түсэбүүд хараалагдаха юм. Эдэ суглаануудта бүхы механизаторнууд, малшад ба хүдөөгэй бусад ажалшад ажахынгаа түбтэ суглараха. Бидэ соёлшод энээниие хэрэглэжэ, ажалшадые комплексноор хангаха гэжэ шиидээд, автопоезд эмхидхэжэ байнабди. Автопоезддомнай аймагай ДК-гай агитбригада, КПСС-эй райкомой лекторнүүд, автолавка, медицинын хүдэлмэрилэгшэд, ажалшадай эрилтэ хангаха комбинадайхид хабаадаха юм.

Гадна март һарада партиин XXIV съездые угтуулан, аймагайнгаа уран һайханай бүлгэмүүдэй харалга хэхэмнай. Энээниие урдынхиһаа ондоогоор үнгэргэхэ гэлсээбди, тэрэнь иимэ: нютаг бүхэнэй уран һайханайхид бэе бэедээ айлшалалсаха болоно, үгышье һаа, жэшээнь, «Победа» колхозойхид Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхоз ошожо наадаяа харуулха, тиихэдээ тэндэхидэй соёлой хүдэлмэритэй танилсаха, дүй дүршэлөө андалдалсаха.

Харин мүнөө соёлшоднай фермэ, отарануудаар аяншалһаар. Жэшээнь, Бага-Куналейн культурын байшангай агитбригада (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Александров) январиин 6-най үдэр «Победа» колхозой малшадта 5 концерт харуулаа, лекци уншаа, дайшалхы хуудаһа гаргаа. Энэ үдэр аймагай ДК-гай агитбригада (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Астратов) Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой гурбан фермэдэ хүрөө. Үбэлэй үедэ холын бэлшээриин малшадые хангаха харюусалгатай ажалда соёлшод Г. Фалилеева, В. Марков болон Улаан-Үдын багшанарай училищиин һурагшад А. Мамаев, Т. Мухамеджанова, Г. Будникова болон бусад эдэбхитэй хабаадана.

АРЧУКОВА А. М.—«Ажалай туг» газетын хүдэлмэрилэгшэ:

— Захааминай аймагай соёлшод В. И. Ленинэй ойн жэлые ехэ амжалтатайгаар ажаллажа түгэсхөө. Жэшээнь, аймагай культурын байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн агитбригада бүхы колхоз, совхозуудта ябахаһаа гадна, бүхы фермэ, отарануудта хүрэһэн, холын бэлшээриин малшадта наада харуулһан, нүүдэл библиотекэнүүдые эмхидхэжэ үгэһэн байха юм. Энэ коллектив мүнөө шэнэ программа бэлдэжэ байна. Һаядаа ажахынуудта ниитын суглаанууд эхилхэ, тиихэдэнь аяншалжа эхилхэнь.

Шэнэ жэлэй гарахатай хамта хүдөөгэймнай соёлшод мүн лэ эршэмтэй ажалаа захалба. Тэдэнэр Онинoборск һууринай соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй, нютагай интеллигенциин жэшээгээр социалис уялгануудые абаа, хэхэ ажалайнгаа графигуудые зохёогоо һэн. Тэрэнэйнгээ ёһоор эдэ үдэрнүүдтэ, жэшээнь, Санагын культурын байшангай агитбригада (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Артоев) Санагын совхозой «Коммунизм» колхозой, Хамниин культурын байшангай агитбригада XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой, Шара-Азаргын хүдөөгэй клубай уран һайханай коллектив (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Цыренова) «Дружба» колхозой һаалишадай, хонишодой урда наада харуулжа, элдэб темэдэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэбэ, нүүдэл библиотекэнүүдэйнь номуудые шэнэлээ.

Агитбригаднуудай аяншалга үргэлжэлһөөр. Партиин XXIV съездые ажалшадай ажалай амжалтаар угтаха хэрэгтэ тэдэнэр өөһэдынгөө хубитые оруулхаар зэһэнхэй.

БАДМАЦЫРЕНОВА Ц. Б. — Хэжэнгын аймгүйсэдкомой соёлой таһагай хүдэлмэрилэгшэ:

— Мүнөө үедэ манай соёлой таһагай, аймагай библиотекын хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгэй соёлой гуламтануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалхаяа гараад байна. Тэдэнэр соёлой байшан, клуб, библиотекэ даагшанарай ажалай түсэб табилсаха, иигээд аймагаймнай колхоз, совхоз бүхэнэй ажалшадай ниитэ суглаануудай эхилхэдэ, тэндэ сугларһан хүнүүдтэ харуулха наадаяа бэлдэхэдэнь туһалха зорилготой. Мүнөө үедэ аймаг доторнай соёлой 4 байшан, аймагай 1 байшан, 13 библиотекэ хүдэлнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ үшөө 3 библиотекэ нэмэхэнь. Тус гуламтануудтахи ажал хүдэлмэри мүнөө ниитын малай үбэлжэлгэ хангажа ябагшадта зорюулагданхай. Соёлшод нүүдэл библиотекэнүүдые эмхидхэнэ, фермэ ба отарануудта ханын газетэнүүдые, дайшалхы хуудаһануудые гаргалсана, социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые харуулнад.

Гадна аймагаймнай соёлой түбэй байшангай дэргэдэ агитбригада эмхидхэгдэнхэй. Тэрэниие эдэбхитэй залуу комсомолка Галина Дубсанова хүтэлнэ. Агитбригада Чисаанын, Худанай совхозуудай фермэ, отарануудаар аяншалһанай һүүлдэ Эдэрмэг оробо. Агитбригадынхид нютагай ажалшадай эгээл ехээр хүлеэдэг айлшад юм. Ажабайдалай элдэб шэнэ баримтануудые хэрэглэн зохёоһон программань хүн зониие ехэтэ һонирхуулдаг.

* * *

Ажаглан харахада, хүдөөгэймнай соёлшод урданайхидаа адли ажал хүдэлмэреэ эршэмтэй үргэлжэлүүлһээр байна. Онинoборск һууринай соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй, тэндэхи интеллигенциин жэшээгээр абаһан шэнэ социалис уялгануудаа амжалтатай бэелүүлнэ. Гэхэтэй хамта, ажал хүдэлмэридөө шэнэ, түрүү онол аргануудые нэбтэрүүлхэ талаар зохихо бэдэрэлгэ, туршалгануудые хэхэ бэзэ гэжэ найдалтай. Партиин XXIV съездые ажалай амжалтаар угтаха гэһэн бүгэдэ арадай эдэбхи мүн соёлшодойшье үүсхэлдэ байха ёһотой бшуу.

Хани барисаан, һанал³а нэгэдэлгэ

КАИР. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын ОАР-та ерэлгэдэ энэ ороной хэблэл, радио ба телевидени анхаралаа ехээр хандуулна.

Совет үндэр дээдэ айлшанай Каирта ерээд байһан тухайнь түбэй газетэнүүд түрүүшынгээ нюурнуудта бэшэнэ. Январиин 13-най үдын уулзалгын болохо үедэ Н. В. Подгорнын, ОАР-ай президент А. Сададай хэлэһэн үгэнүүдые газетэнүүд толилбо.

«СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын ОАР ерэлгэнь совет-араб хани барисаанай хүсэ шадалай, бата бэхиин үшөө нэгэ гэршэ болобо. Тэрэ хани барисаанай үльгэр жэшээнь Асуанай үндэр плотинын баригдажа дүүрэһэн ушар болоно», гэжэ «Аль-Ахрам» газетэ бэшэнэ.

АХА ДҮҮГЭЙ, ХАНИ БАРИСААНАЙ, ХАРИЛСАА ХОЛБООНОЙ АША ҮРЭ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Монголой Арадай Республикын хилын саанахи оронуудтай экономическа харилсаа холбоо бэелүүлхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Г. Дамдин хани барисаан, харилсаа холбоон, бэе бэедээ туһалалсалга тухай МНР ба СССР-эй хоорондо баталагдаһан договорой 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан, МОНЦАМЭ агентствэдэ статья бэшэжэ үгэбэ. Капитализмые алгасан гараһан социалис шэнэ Монгол орон — монгол ба совет арадуудай аха дүүгэй заншалта хани барисаанай, нягта харилсаа холбооной бодото үрэ дүн гэжэ тэрэ статья дотороо Г. Дамдин бэшэбэ. Социалис байгуулалтаяа түгэсхэхэ замаар МНР-эй урагшаа дабшаха шиидхэхы эрхэ нүхэсэлынь Совет ороной туһаламжа энээнэй урда тээшье байгаа, мүнөөшье байһаар гэжэ монгол-совет экономическа харилсаанай 50 жэлэй түүхэ харуулна гэжэ статья дотор тэмдэглэгдэнэ. Жэлһээ жэлдэ улам ехэ боложо байгаа Советскэ Союзай экономическа туһаламжань олон талын шэнжэтэй, ороноймнай ажахын ба соёлой бүхы ажабайдалда үзүүлэгдэнэ гэжэ автор бэшэбэ.

1921 онһоо 1970 он хүрэтэр промышленна, хүдөө ажахын, соёлой-ажаһуудалай 450 гаран томо предприяти Советскэ Союзай туһаламжаар орон соомнай баригдаба гэжэ автор бэшэнэ. Дархан ба Чойбалсан гэжэ городууд имагтал һүүлэй жэлнүүдтэ баригдаа. СССР-эй туһаламжагүйгөөр хүгжэжэ байгаа арадай ажахын ба соёлой нэгэшье һалбари үгы гэхэдэ болохо. Советскэ Союзай аха дүүгэй туһаламжа үзүүлэгдэжэ байгаагүй нэгэшье углуу тохой республика соомнай үгы юм.

Советскэ Союзай үзүүлэгшэ экономическа туһаламжын ехэнхи хубинь материальна үйлэдбэри байгуулгада зорюулагдадаг юм гэжэ статья соо хэлэгдэһэн байна. Түлишын-энергетическэ, хадын баялиг малталгын, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленность гэхэ мэтын шухала һалбаринууд, мүнөө үеын транспорт ба хэлхеэ холбоон, оньһожоронги хүдөө ажахы Советскэ Союзай туһаламжаар МНР-эй арадай ажахыда байгуулагдаа бэлэй.

Нэгэн адли һанамжатайгаар, бэе бэеэ хүсэдөөр ойлголсолгын, эбдэршэгүй хани барисаанай оршон байдалда 1970 оной октябриин һүүлээр Москва хотодо хэгдэһэн монгол-совет хөөрэлдөөнэй аша ехэтэ үрэ дүнгүүд МНР-эй хүгжэлтын гайхамшаг һайхан саашанхи арга боломжые эли тодоор гэршэлэн харуулба гэжэ саашань автор бэшэнэ.

Монгол-совет харилсаан хадаа оронуудай хоорондо шэнэ түхэлэй харилсаа бэелүүлхэ түрүүшын үльгэр жэшээ байһан юм гэжэ Дамдин статьягайнгаа түгэсхэлдэ бэшэһэн байна. Монголой ба Советскэ Союзай арадуудай хани барисаан эбдэршэгүй, эгүүридэ мүнхэ. Гэхэтэй хамта тэрэнь бүхы социалис оронуудай эбтэй эетэй оршохо хэрэгтэ туһалдаг. Энэ хани барисаагаараа манай арад омогорходог, эгээн лэ нангин эрдэни гэжэ, манай революциин эгээн лэ ехэ түйлалта гэжэ тоолодог юм.

Аха дүүгэй, хани барисаанай һайндэр

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Хани барисаан, харилсаа холбоон, бэе бэедээ туһалалсалга тухай договорой СССР ба МНР-эй хоорондо баталагдаһаар 25 жэлэй ойе монгол арад ехэ һайндэр болгон угтаба. Энэ ойтой дашарамдуулан, аймагууд болон хотонуудта, промышленна предприятинууд ба хүдөө нэгэдэлнүүдтэ, һургуулинууд ба соёлой зургаануудта баярай суглаанууд, уулзалганууд, кинофестивальнууд, фотовыставкэнүүд үнгэргэгдэнэ.

Монголой хэблэл, радио ба телевидени алдарта энэ ойе үргэнөөр тэмдэглэнэ. МНРП-гэй ЦК-гай, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй орган— «Үнэн» газетэ энэ ой тушаа олон материалнуудые толилбо.

Миллионер арестовалагдаба

САНТЬЯГО. (ТАСС). Тээсгэн гүрэнэй хиналтада абтаһан Эдвардсын банкын хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэниинь, Чилиин миллионер Хорхе Росс Осса гэгшэ буу зэбсэг хуули бусаар хадагалжа байгаа гүүлээд арестовалагдаба. Нэгжэжэ үзэхэдэ, тэрэнэй байра сооһоо 5 мянган патрон, элдэб буу зэбсэг, тэрэ тоодо пулемёдууд олдобо. Арадай нэгэдэлэй правительствада эсэргүү хорото ябуулга хэгшэ «сүлөөтэ Чили» гэжэ тон хархис эмхитэй тэрэ Хорхе Росс холбоотой байба гэжэ Чилиин «Кларин» газетэ тэмдэглэнэ.

Италиин хүн зоной тоо

РИМ. (ТАСС). Тоо мэдээнэй центральна институдай мэдээнүүдээр, 1969 оной декабриин 31-нэй байдалаар Италиин хүн зоной тоо 54.302 мянга болобо.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Словакиин шахтёрнуудай алдарта хэрэгүүд

БРАТИСЛАВА. (ТАСС). «Орондоо шадаал һаа ехэ шулуу нүүрһэ үгэхэ» гэһэн уряа доро үнгэржэ байгаа социалис мүрысөөндэ Словакиин шахтёрнууд январиин түрүүшын арбан үдэртэ гайхамшагта амжалта түйлаба. Тэдэнэр 130 мянган тонно түлишэ малтажа, гүрэнэй түсэбые холо үлүүлэн дүүргэбэ.

Прагын центрынь гансал ябаган хүнүүдэй ябаха газар болохо

ПРАГА. (ТАСС). 1980 он болотор газар дээрэхи бүхы транспорт Прагын центрһээ зайлаха юм. Трамвай, автобус ба автомобилиие метрополитен бүримүһэн һэлгэхэ. 1974 ондо Прагын метрогой түрүүшын ээлжээн ашаглалгада үгтэхэ, саашаа 15 жэл үнгэрхэдэ, газар доогуур үшөө 3 харгы гаргагдажа, Прагын түбэй районой транспортна асуудал хүсэдөөр шиидхэгдэхэ байна. Прагын приматор З. Зуска пресс-конференци дээрэ энээн тухай хэлэбэ.

ГРЕЦИИН ХУНТЫЕ ЗЭБСЭГЛЭНЭ

АФИНА. (ТАСС). Уһан доогуур ябадаг 4 онгосо 1970 ондо Грецидэ ФРГ худалдаха болобо гэжэ Афинын газетэнүүд бэшэнэ.

НАТО-гой ээрхэг түримхэй бүлэглэлэй эдэбхитэй гэшүүдэй нэгэн болгошо Греци улам хүсэтэйгөөр зэбсэгжэнэ гэжэ һүүлэй һарануудта абтаһан мэдээсэлнүүдһээ эли болоно.

Бүри һаяхан миннэ хоёр тральщик «хара полковнигуудта» Холбоото Штадууд дамжуулан үгөө.

НАТО-гой зүүн урда захада империалистнуудай аша туһа үнэн сэхээр хамгаалжа байһанайнь түлөө Грециин полковнигуудые урмашуулхын тулада буу зэбсэг, мүнгэ зөөри тэдээндэ үгтэжэ байдаг. Дундада далайдахи бэеэ даанги арадуудта эсэргүү хорото ябуулга хэхэ стратегическэ зохид газар гэжэ Грециие энэ бүлэглэлэй ноёдынь тоолодог байна.

АМЕРИКЫНХИДЭЙ ҺАНАМЖА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Никсонэй правительствын дотоодын ба гадаадын политикада дурагүйлхэжэ байһанаа америкынхидэй олонхинь элирхэйлэн мэдүүлнэ. Л. Харрис гэгшын зургаанай хүн зоной һанамжа асууһанай дүнгүүд энээн тухайнь гэршэлнэ.

Жэшээнь, 3 мянган хүнэй һанамжа асуугаад үзэхэдэ, Вьетнамай хэрэгтэ хамааралсалга тон ехэ алдуу болобо гэжэ тэдэнэй 60 процентнь мэдүүлһэн байна.

Президент Никсонэй экономическа политикые һайшааха хүн үсөөн байба.

Камбоджодохи байлдаанууд

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Камбоджын ниислэл хотые Компонгсон гэжэ энэ ороной эгээн лэ гүнзэгы порттой холбодог шоссе харгы эзэлхын тулада айхабтар ехэ байлдаан Сайгоной ба Пномпениин сэрэгүүд январиин 13-да эхилбэ. ЮПИ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, танк, артиллери ба далайн пехотын, ой шэрэнги соо дайлалдадаг тусхай отрядуудай дэмжэлгэ доро 13 мянга гаран солдат тэрэ байлдаанда хабаадалсана.

Мүн Пномпень Сайгон хоёрые холбодог шоссе харгы дээрэ баһа байлдаан боложо байнхай. Баруун районуудһаа рис Камбоджын ниислэлдэ асардаг харгы хаагданхай.

Пентагоной захиралта

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Дүтэ буудагдаха «СРЭМ» гэжэ ракетые серийнэ аргаар, олоорнь гаргажа эхилхэ тухай захиралта Пентагон үгэбэ. «В-52» гэжэ шэнэлэн һэльбэгдэһэн стратегическэ бомбардировщик дээрэ, бусадшье самолёдууд дээрэ тэдэ ракетэнүүд тодхогдохо юм. Пентагондо буу зэбсэг бүтээжэ үгэдэг «Боинг» гэжэ компани тэрэ ракетэ үйлэдбэрилхэ подряд абаһан байна.

ЛОНДОН. 1970 оной декабрь һарада Англиин хэдэн зуугаад мянган ажалшад эрхэ сүлөөгэй, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ табижа, забастовконуудые үнгэргэһэн байна. Митинг ба демонстрацинууд ороной город бүхэндэ болоо. Лондондо болоһон митингдэ арба гара мянган хүн хабаадалсаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гайд-паркда болоһон митингын үедэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ТОЛИ ТОЛИ

Энэ хуудаһандамнай уншагты:

- Дүрбэн тэгшэ хүнэй түлөө
- Залуу зурааашын бүтээлнүүд
- Аман зохёолой абдарһаа

ХУМУУЖУУЛГЭ ТУХАИ ХӨӨРЭЛ ЦӨӨН

ШАД УЛААН НАРАН

ҮХИБҮҮН ЗУРАГ ЗУРАНА

Хүүгэдэй ямаршье саадта ерэхэдэ, нэгэ заримань газаагуур шаг шууяа табилдан гүйлдэжэ, наадажа ябаха. Нүгөө заримань нааданайнгаа дулаахан таһалгануу соо зураг зуража, пластилинээр элдэб амитадай дүрсэнүүдые хэжэ һууха.

Зурагуудынь гэжэ-э! Модон хүлтэй, гартай юм гү гэхээр хүбүүнэй дүрсэ. Тэрэ өөрһөө томо түрсүүг соо мандагар гэгшын яблоканууды хээд ябана. Үгышье һаа, бэеһээ томо гүлгэ хүтэлһэн басагахан ямар һонёор зураатай гээшэб! Хүн тээшэ хараһан түб түхэреэн нюур дээрэнь нидхэгүн хоёр бэлтэгэр нюдэн, аманайнь орондо—томо хара точко...

Би үхибүүдэй зураг харахадаа, М. Роммой хабсарган найруулжа табиһан «Юрын фашизм» гэжэ баримтата кинофильмын оршолые һанаандаа оруулдагби. Бэлигтэ кинорежиссёр хүнэй хэлээр хэлэшэгүй, ухаан ойндо багташагүй муу муухай гэм алуур үүдхэгшэ фашизмын хорото хэрэгүүдые элишэлһэн, тэрээндэ эсэргүүсэһэн фильмынгээ эпиграф болгожо, хүүгэдэй зурагуудые зорюута хэрэглээ бшуу. Юуб гэхэдэ, хүүгэдэй ямаршье зурагые абажа харабал, нарата дэлхэй тооһогүй, ариг сэбэрээр харуулагдаһан байдаг...

Үхибүүн мэдээ орожо, оршон тойроной юртэмсын байдалые өөрынгөө нюдөөр гайхан шэртэжэ, үдэр бүри дэлхэйн нюусануудтай ушаржа. «Юундэ? Ягаад?» гэһэн тоо томшогүй асуудалнуудтаа харюу оложо ябахадаа, мэдэхэ болоһон юумээ хэнтэйшьеб хубаалдаха хүсэлтэй болодог гээшэ аабза. Тэрэ хүсэлөө үхибүүд карандаш сааһан хоёрой гү, али пластилинэй туһаламжаар бэелүүлдэг.

Нээрээшье, хүүгэд гурбатайхан гупан наһанһаа, зарим үхибүүд хоёртойһоошье карандаш, сааһа бу-ляалдажа эхилдэг. Тиихэдэнь хориохо хэрэггүй гэжэ һанагдагша. Һургуулида ороодүй хүүгэдэй уран һайханай хүмүүжүүлгэ тухай бидэ хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэлэнтэйбди.

Гурба наһанһаа хүүгэдэй саадта ябадаг үхибүүдэй уран һайханай хүмүүжүүлгэ тусхай программаар ябуулагдадаг ааб даа. Теэд бүхы үхибүүд саадта ябадаг бэшэ ха юм даа. Олон багашуул һургуулида оротороо, бүлын нүлөөнһөө гарадаггүй байна бшуу.

Юрэнхы дээрээ мүнөөнэй түрэлхид шэнэ үеынхид болонги, гол түлэбөөрөө дунда гү, али дээдэ һургуулитан. Үгышье һаа, ядахын сагта долоо-найман класс дүүргээшэд эхэ, эсэгэнэрэй уялгые бэе дээрээ даажа эхилнэ. Тиимэһээ олонхи түрэлхид юу-хээ ойлгохо болоһон, түрэһэн үринэрэйнгөө түлөө ниитын, гүрэн түрын урда ямар харюусалгатай байһанаа мэдэхэ болоһоншуу зон ааб даа...

Шэтын областиин Энгидэй нютагта Михайлюгтан гэжэ айлтай танилсаа һэм. Эсэгэнь худалдаа наймаанай эмхи зургаанда хүдэлдэг бэлэй. Эхэнь—һургуулиин багша. Юрын айл. Хоюулаа дундуур наһатай.

Теэд хүүгэдэйнгээ уран һайханай хүмүүжүүлгэдэ ёһотой анхарал хандуулдаг зон байгаа. Табан үхибүүдэйнь хоёрынь һургуулида һурадаг, гурбаниинь—гэртээ.

Үхибүүдынь сүлөөтэй сагтаа ходол зураг зуража һууха. Нэгэ хүбүүниинь ном заажа байһан эхэеэ, шоото дээрэ бодолго бодожо һууһан эсэгэеэ зураһаниинь ехэл энеэдэтэйгээр гараһан байгаа бэлэй.

Зурагуудай олон гээшэнь! Ехэшүүлэйнь зүү һабагшалаад, ехэ хабтагар сааһанда бүхы зурагуудаа шэдэжэ байхыень хараад, ехэл гайхаа бэлэйб.

— Энэ юу хэнэбта?—гэжэ асуугаа һэм.

— Выставкэдэ бэлдэжэ байнабди
— Ямар выставкэдэ?
— Өөһэдынгөө.
— Өөһэдынгөө? Һургуулиин гү?
— Бэшэ. Өөһэдынгөө.

Ойлголсожо ядаһыемнай тухайлһан эхэнь хөөрэлдөөндэ оролсобо:

— Жэлдээ хоёр дахин гэр сооһоо выставкэ хэдэг заншалтай зомди,—гээ һэн.—Үхибүүдэймнай нүхэд ерэжэ, зурагуудыень хаража, сэгнэлтэ үгэдэг...

Эгээл һайн сэгнэлтэ абаһан зурагай автор бүлын тусхай шанда хүртэдэг. Шангынь элдэб янзын байха: зуралгын альбом гү, али үнгэтэ карандашууд, үгышье һаа, уһан шэрэ гэхэ мэтэ.

Шан барюулагдаһанай һүүлээр нэрһэнэй, алирһанай варенитэйгээр бариһан томохон пирог стол дээрэ табигдажа, дүтэ шадарай үхибүүд энэ бүлындэ сугларжа, хүхюу баяртайгаар эдеэлээд, наадаан тарадаг байгаа. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, хүүгэдэйнгээ зурагуудай выставкые һайндэрэйхеэр үнгэргэжэ шададаг айл байгаа.

Иигэжэ, үри хүүгэдэйнгээ хүмүүжүүлгэдэ, тусхайлан хэлэбэл, уран һайханайнь талаар тэдэнээ зүбөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тиимэ ехэ анхарал оролдолго гаргадаг түрэлхид биил юм ааб даа.

Теэд энэ хэрэгтэ нарин шадабари хэрэгтэй даа. Нэгэтэ иимэ ушар ажаглаа һэм. Бишыхан Баяр шииганажа һуугаад, зураг зурана. Зураг дээрэнь—шад улаан наран годли шэнги хурса элшээрээ ой модотой хадада, сэхэ доошоо урдаһан хүб хүхэ голдо тудана.

Хүбүүнэй зураг зуража һуутар, уунгишаг эсэгэнь газаа һаа орожо ерэбэ. Баяр эсэгэеэ харамсаараа, зурагаа нюуха гээд үрдибэгүй. Эсэгэнь найгарган ябажа, сэхэ хажуудань ерээд:

— Харуула! Минишни хүбүүн намдаал адли зурааша болохо гээд, абажа харан гэхэдээ:

— Балваан! Иигэжэ зурадаг гү?! Иимэ үб улаан нара хаанаһаа һэмши?!—гээд тэрэ зураг хаха шуу татаад, пеэшэн [illegible] хаяжархёо һэн.

— Шад улаан нара хараа гүш?—гэжэ байжа М. ганирһан даа.

— Зунай... халуунии... хара... тиигээб,—хүбүүн ээлжээ гүй һугшарна. Теэд ганирһан хүбүүнэйнгээ хэлэхые шагнаха бэшэ. Хожомынь. элүүр [illegible] хойнонь хүбүүнэйнь зураг [illegible] зунай аяма халуунии хару[illegible] даа, шэрын хүсөөр тэрэнээ зу[illegible]жа, ёһотой уран арга хэрэглэһан [illegible] хайнь хөөрэлдөөб. Михайлюгтан[illegible] хай, тэдэнэй дүршэл тухай хө[illegible] М. шортоо, түрэһэн үриингөө [illegible] хэлые ойлгохо сэнэггүй хүн [illegible] һэн.

Халаг даа, уран хурса нюдэтэ[illegible] лэ хүбүүн һэн хадаа. Теэд [illegible] хүнэй хажууда тэрэнь саашаа [illegible] раар хүгжэхэб? Хүгжэхэ гү, али [illegible] баржа үрдингүй, гандажа, [illegible] урда хагдарһан сэсэг шэнги, ти[illegible] хосорхо гү? Иимэ бодол мини[illegible] наае мүнөө хүрэтэр зобооһоор. [illegible] рые, тэрэнэй шад улаан наратай[illegible] рагые мартадаггүйб.

Шад улаан наран байдаг гү [illegible] хэн нэгэнэй асуугаа һаа:

— Байдаг!—гэжэ би харюуса[illegible] —Аяма халуун нажарай [illegible] шад улаан байдаг. Хэрбээ ти[illegible] үхибүүнэйнгээ зураг зураа һ[illegible] һаалта бү хэгты. Шадабаригүй [illegible] бари үгэжэ, зурагыень шуура [illegible]жа, үхибүүнэй нюдые уһату[illegible] хаар, холо байгаарайгты!..

Ц. ДОНДОГО[illegible]

Дондок УЛЗЫТУЕВ

ТҮМЭР ЗАМУУД

Хабтагай талаар,
 хангай хадаар
Харгы замууд,
 харгы замууд.
Хабсагай шулуу
 хамха татаад,
Харбан гараа
 түмэр замууд.
Түхэреэн ехэ
 бүмбэрсэгы
Түмэ тойроо
 түмэр замууд.
Түбэр-түбэр
 түүрээн гүйлдөө
Түргэн хара
 түмэр хүлэгүүд.
Түүхын хуудаһа
 шэнээр нээжэ,
Түрэ засагай
 түшэг болобо.
Түби дэлхэйн
 үнсэг хайжа,
Түлишэ-нүүрһэ
 эрин улиба.
Уула хады
 Уула зандань
Ута соогоо
 галдан, залгин,
Уурал һабан,
 Ууртай хүлгүү
Урилдааба
 түмэр хүлэгүүд.
Мүрэн голдо
 тогтонгүйгөөр
Мүлхин гүйлдөө
 шэрэм хүлэгүүд.
Элһэн губи,
 эрье гангаар
Эрьен тойроо
 түмэр замууд.
Хаанта хархис
 харанхы сагта.
Капиталтанай
 хатуу гарта
Арад түмэнэй
 амаргал хоолой
Адхан босһон
 абаргань бэлэй.
Дарлагдаһан
 далай зоной
Дабхар хүрмэнь,
 гэнжэнь бэлэй.
Шүрбэ һудалынь
 шүүрэн уяһан
Шүдэр түшаань
 мүн бэлэй.
Арад олоной
 алтан гарта
Амгалан ажалай
 алха болоо.
Арюун һайхан
 агуу замдань
Адар ехэ
 алхам болоо.
Дүрбэн зүгы
 дүтэ болгон,
Дүхэриглэһэн
 түмэр хүлэгүүд.
Найман хизаар
 найрамдуулһан
Найдалай хүүргэ —
 түмэр замууд!

УРАГШАТАЙ АЛХАМ

Манай Буряадта арадай уран бүтээлшэд олон ааб даа. Зариманиинь гоё һайһан шэмэглэл, зүүдхэл бүтээдэг, нүгөөдүүлынь элдэб һиилүүрнүүдые хэжэ, гоё һайханаар зурана.

Уран зурааша Геннадий Сарандов бүтээл бэелүүлгэдэ түрүүшынгээ алхам хэжэ ябабашье, һиилэдэг, бэрхээр зурадаг юм. Тэрэ буряад, ород арадуудай аман үгын зохёолнуудай удхаар элдэб дүрэнүүдые һиилэдэг. Эдэнь арадай гүн тунгалаг сэдьхэл, омог дорюун зан абари, баатар ехэ хүсэ харуулһан байха юм. «Байгал ба Ангар», «Манай үеынхид». «Зэрлиг хүсэн» гэхэ мэтэ һиилэмэл зурагуудынь харагшын сэдьхэл, дура буляахаһаа гадна, бэедээ, шадал хүсэндөө найдаһан, ерээдүйдөө этигэһэн мэдэрэл түрүүлдэг байна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Уран зурааша Г. Сарандов. 2. Буряад басаганай дүрэ. 3. Хоёр ханинар.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Гунга ЧИМИТОВ

ХҮНҺӨӨ СЭСЭН БҮ БОЛО!

БАСНИ

Газар малтаха эмхиин
Гаһар шанга тушаалтай
Харха дарга таһагтаа
Хабархажа һуубал даа.
 — Хамаг ажал хэрэгээ
Хаһа саг соонь хүүлээлби.
Удаадахи үеынгөө
Уялгата ажал хүлеэе!—
Хамар дороо иигэжэ
Хархын хэлэн байтарнь,
Дабхар үүдэн нээгдэжэ,
Даргын һанаа зобообо.
Орон гэхэдээ —
Охотноон,
Үрхэ, Жэрхи, Тарбаган,
Үхэр хара Хулганаан...
 —Байзыт, эдэ хэдбта?
Баран алба хаагшадни,
Юун болоод бултадаа
Юрьен орожо ерэбэта!—
Гэжэ Харха мэгдэжэ,
Гэдэргээ хэды алхаба.
 — Үгы, үгы, бидэбди,—
Үгэлбэл даа Охотноон. —
Үбэлэй хүйтэн гэжэ бии,
Үлгэн дэлхэй гаараха.
Амитад газаа гараа һаа,
Айхабтараар даараха.
Үшөө газарай гэдхэндэ
Үнэн бэеэ бэелжэ,
Газар малтаха ажалаа
Гайгүй дүүргээд орхнё...
— Нээрээ, Харха
 даргамнай,—
Нэмээбэл даа Хулганаан.—
Охотнооной хэлээшые
Ойлгыт, зүб лэ, анжарыт.

Үшөө саг бии ха юм,—
Үбэл хэхэ ажалаа
Хүйтэнэй болоо үдыдэ
Хүсэд дүүргээд орхнёл!
— Энэл хэрэгээр бидэнэр
Эндэ ерэбэбди,—гэжэ
Үрхэ хажуу тээһээнь
Үрдижэ хэлээд абаба.
— Хүлеэ, гэнэб, шамайе!
Хүнһөө сэсэн бү бологты!
Гэжэ Харха ехэ дарга
Гэнтэ хашхаржархиба. —
Одоо танайл түлөө
Оролдожо байн гэһээ —
Уймарнууд аад, намда
Ухаа зааха гэбэ гүт?
Гэдхэн газар малтаха
Гээшэмнай —
Эгээл үнэгүй хүдэлмэри.
Энээнии ойлгогты.
Түрүүшын саһан ороодхиг,
Түргөөр газар хүрөөдхиг.
Харин тиихэтэйнь адли
Хара хүрьһэтэ газараа
Үнэтэй шэнэ сэнгээр
Үдэр, һүнигүй малтажа,
Олзотохомнай зүб ха юм,
Ойлгобо гүт мүнөө?
Тарбаган, Үрхэ гэһэнүүд
Тархяа дохижол мэдээ һэн.
Зунай сагта машинаар
Зутар зохидоор малтаха
Хүрьһэтэ тэрэ газарые
Хүйтэн болгоод, гараар
Малтуулдаг зарим ноёдые
Магтахагүйб, хараахаб.

Монголой арадай хубисхалай 50 жэлэй ойе угтуулан

РАФАЭЛЬ... МОНГОЛДО

Хоёрдохёо монгол нүхэдтөө айлшалхадаа, би олон шэнэ юумэ обёороо һэм. Хоёр жэл соо ямар ехэ хубилалта болоо гээшэб! Түрүүн ерэхэдэм, Улаан-Баатарта «Баян-Гол» гэжэ айлшадай буудаг үндэр томо байшаншье, «Ард» гэжэ нэрлэгдэһэн үргэн экранта кинотеатршье баригдаагүй байгаа бэлэй. Найрамдалай хүүргын саада тээгүүр бодоһон болбосон түхэлтэй гэрнүүдшье үгы һэмнай.

Хэдэн жэл үнгэрхэлөөр, Улаан-Баатарай гудамжануудта һэеы гэрнүүд үгы боложо, Европын искусствын музей, телецентр бии болохо, шэнэ һургуулинууд баригдаха гэжэ танил архитекторнүүдни тиихэдэ хөөрөө һэн...

Выставкэ эмхидхэдэг танил байшандаа дүтэлхэдөө, сэдьхэлээ хананггаар иимэ гаршаг уншабаб: «Монголын дүрсэлэх урлагийн музей». Монголой тус музейдэ монгол уран бүтээлэй эгээл эрхимүүдынь сугларанхай. Музей хоёр таһагһаа бүридэнэ: хубисхалай урда тээхи, хуушанай урлал ба мүнөөнэй искусство.

Хуушанай урлалай таһаг соо эртэ урда сагай шулуун зэбсэгтэ болон гуулита үе сагай бүтээлнүүдые хараа һэм. Үбэр-Хангайн аймагай Буга нютагта хабсагайн шулуунуудһаа олдоһон хадын зэрлиг ямаадай зурагуудые би ехэ һонирхоо һэм. Тиимэ зурагуудые би анха түрүүшынхеэ хараа́б. Үшөө дүрбэн мөөртэй тэргэдэ хүллэһэн мориной зурагай хажуугаар шууд үнгэрхын аргагүй байгаа һэн. Тус зураг нэрлэгдээшэ аймагай Хогдо-Сомон нютагһаа олдоо юм. Гуулита үе сагһаа манай үдэр хүрэтэр хүрэжэ ерэһэн бугын гоё зураг—Монголой эртэ урдын хүнүүдэй уран гартай байһанай гэршэ.

Гэбэшье музейдэ арбан юһэдэхи зуунай ба мүнөө үеын бүтээлшэдэй юумэнүүд горитой һуури эзэлнэ. Музейн хүдэлмэрилэгшэд богони бөлзөр соо ехэ юумэ хээ даа. Нилээн олон зурагууд, бүтээлнүүд, арадай урлалай зүйлнүүд суглуулагдаа. Теэд шэнэ юумэ суглуулха хүдэлмэри үргэлжэлһөөр.

Музей бии болгохо бүхы эмхидхэлэй хүдэлмэриие искусство шэнжэлдэг залуу эрдэмтэ Лувсангийн Сономцэрэн толгойлдог. Сономцэрэн Ленинградай И. Е. Репинэй нэрэмжэтэ институт һаяшаг дүүргэһэн хүн.

Тэрэ бидэ хоёр аха дүү мэтэ баяртайгаар уулзаа һэмди. Ленинградта танилсаһан хоёр ха юмбибди даа! Малшан угтай энэ хүбүүнэй Ленинград ошоод, оросой хуушанай дээдэ һургуулиин богоһые сэдьхэлээ хүдэлгэн алхажа ороһые би һайн һананаб. Ород хэлэгүй хүбүүндэ түрүүшээр бэрхэшээлнүүд ушараа һааб даа. Теэд табан жэлэй туршада эсэшэ сусашагүйгөөр оролдон һураһанай аша үрэ удангүй үзэгдөө һэн даа. Сономцэрэн дипломоо хамгаалхадаа, Монголой мүнөөнэй искусствын үндэһэ һуури табиһан Мардзаан Шаравай зохёолнууд тухай һонирхолтой шэнжэлэл хээ һэн.

Түрэл Монголдоо бусахадаа, залуу мэргэжэлтэ эрдэм-шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ шунгажа ороо һэн гэхэдэ болохо. Тэрэ үедөө музей бии болгохо хүдэлмэри ябуулаа. Мүнөө Монголой уран зурагай, уран бүтээлэй музей республикынгаа үндэһэн соёлой түб болоо. Хэдэн зуугаад жэлэй турша соо бэлигтэ арадай түлөөлэгшэдэй уран гараар бүтэһэн юумые суглуулха, шэнжэлхэ, зондо харуулха талаар музей сэгнэшэгүй хүдэлмэри ябуулна.

Дэлхэйн соёлой эрхим зохёолнуудаар, уран бүтээлнүүдээр монгол залуушуул ехээр һонирходог гэжэ Сономцэрэн намда хөөрөө һэн.

— Номуудай сангай газарнуудһаа монголшууд өөһэдынгөө зохёолшодһоо гадна, Гоголиие, Чеховые, Диккенсые, Хэмингуэе асуудаг ха юм. Театрнуудаймнай тайзан дээрэ хариин зохёолшодой эрхим зүжэгүүд табигдана. Европын искусствын музейн баригдахада, монголшууд Рафаэлиин, Рубенсын, Рембрандтын, Тицианай, Веласкесай, Ренуарай, Репинэй, Суриковай бүтээлнүүдэй эрхим буулгабаринуудтай танилсаха. Байнбайн агууехэ бүтээлнүүдэй эхинүүдшье олдохо бэзэ,—гэжэ Сономцэрэнэй хөөрэхэдэ, минии сэдьхэл баяраар халижа байгаа һэн.

Рафаэль... Монголдо. Энэмнай имагтал арадай агууехэ хубисхалай аша үрэ мүн. Хэзээ нэгэтэ Азиин тэг дунда оршодог эгээл гээгдэнги оронуудай нэгэн гэлсүүлдэг байһан Монгол ороной арад хүн түрэлтэнэй гүн соёлой орьёл өөдэ асари ехэ алхамуудаар дабхихыень харахадаа, агууехэ хубисхалда магтаал түүрээхэ дуран хүрэдэг.

Н. КОЧЕШКОВ,
искусство шэнжэлдэг эрдэмтэн.

ХОЖОМДОҺОН ГЭМШЭЛ

Сэсэрлиг соогуур сэнгэжэ ябатарни Мүнхэ ахатан гэһэн танил ооглоон дуулдажа, гэдэргээ эрьен харахадам, арбаад жэлэй урда тээ архи, хаарга намнажа, ажалһаа гаргагдаад, нарэйлха дүтэлһэн һамгаяа, гурбан бишыхан үхибүүдээ гам хайрагүй хаяад, зайгуултажа арилһан Шингаев, мүн баһа Сергей гэжэ шэхээ хүлдэжэ хуумаан болошонхой хүнтэй ерэжэ ябаба. Угтан ойртожо: «Амар сайн! Сергей Мунхаевич!»—гээд, гараа һарбайхадам, тэрэ зориггүйгөөр шэртэжэ, тохоногһоо доошо хооһон һабшагар хамсынуудаа харуулба.

— Үүе! Энэ аюулда дайрагдашоо гээшэ гүш?—гэбэб.

— Аюулш гэжэ даа... — гэн, уг-маг гээд, хэлтэргэһээр, таримал мододой дунда түхеэрэгдэһэн һандали дээрэ һуушаба. Хажуудань һуулсажа: «Зай инхэдээ хаана ябажа, хайшан гэшоо гээшэбши?», — гэбэб.

— Дурдахая а ш ь е зүрхэ алдахаар юумэн болошоол даа. Хатуу харын халуун охиндо дэмыршоод, хари холын нютагуудаар зайжа ябатараа, үрсэ мориин эжэлээ олобо гэдэгтэл, баһа нэгэ өөртөөл адли эхэнэргэй танилсажа, тэрээнтээ олоһоноо архи болгожо залгидаг байбабди. Нэгэтэ үбэлэй хүйтэн һүни, ээлжээтэ нэгэ архидалгандаа хоёр хатууе хооһолоод, энэмнай багадаа гэлдэжэ, баһа нэгые бэдэрхээ гарахадаа, мэдээ табин унашоо һэн хаб. Хүл гарнуудни гордойлдожо хүрэшөөд хэбтэһыем хүршэнэрнай үглөөгүүр оложо больницада оруулһан байгаа. Тэрэ һамгамни столойнгоо хажууда амигүй алдалан унашаһан. хатуу бэень архидаа нэбтэ харлашанхай хэбтээ һэн гэлсэдэг. Һулашаг бэетэй байжа, ерэн градусай ехэ халуунии тэсээгүй һэн бэзэ даа. Бинь хэды шанга бэетэй байбашье, хүл гарнуудаа хүлдөөжэ хаяад, мүнөө өөрөө эдеэлжэшье, хубсалжашье шадахагүй мухар туйгаи тэжээбэри болошоод мулхижа, тулижа ябаналби даа.

Эдэ бүгэдые шагнахада зэбүүрхэмээр байба.

— Иигээд хайшаа ошохошниб? — гэбэб.

— Гэр бүлэдөө буцаха һанаатайб. теэд тэдэмни угтажа абаха гээшэ гү—гэжэ марганаб.

— Үхибүүдэйнгээ[illegible] жээбэри, тэдхэм[illegible] зорюулжа ол[illegible] эльгээлсэдэг [illegible] хүн гүш даа?

— Үгыб даа. [illegible] рээһээл тэрьед[illegible] нэрээ хубилга[illegible] байраяа һэлгэдэг [illegible] гааб,—гээд гэмша[illegible] тэйгээр шуухиран [illegible] наа алдажа, зон нү[illegible] дэйнгөө заабари з[illegible] шэл хайхарангүй, м[illegible] хаг аашa гаргажа, [illegible] харгыгаар ошоһо[illegible] мүнөө һаял ойлго[illegible] ехээр гэмшэнэб. [illegible] жом хойшодоо хэ[illegible] дэшье хорон архи за[illegible] гихагүйб. Минии [illegible] рөөр бү ябагты гэ[illegible] үхибүүдтээ, аша [illegible] шанартаа захихаб. —гэжэ байгаад шүдэ алдасагааха. Арбаад жэлэй урда архи залгижа галз[illegible]раад, арьяатан [illegible]геэр аашалан, хүршэнэрөө хүлгөөд гэртэхин бүлэнэр[illegible] тэшхээдэг байһые[illegible] һанахада жэрхэ[illegible] хүрэмөөр. Теэд мүнө[illegible] душөөд һайхан на[illegible] найнгаа дүүрэн жа[illegible] гал эдлэхэ зол хуб[illegible] һаа гээгдэшоод, зобо[illegible]жо тулижа ябаха[illegible] хайратайшье, гэмш[illegible] тэйшье. «Гэмынь ү[illegible] даа, гэмшэлынь хо[illegible] ноо»—гэһэн арад[illegible] оньһон үгэ үнэн [illegible] даа.

Б. ДЫШИНОВ.

ЁГТО ТААБАРИНУУД... ТААГТЫ

Һайн нүхэр

Хүн бүхэндэ, жэшээнь, намда, шамда, тэрээндэ, тандашье эгээ дүтын, эгээ дуратай нүхэр байдаг ааб-за. Тиимэ даа, яажа нүхэргүй ябалтайб. Теэд тэрээндэ үндэр наһатайшуулшье, балшар бага үхибүүдшье, сэхыень хэлэхэдэ, бүгэдөөрэн дуратай юм. Үдэр һүнишье, мүн нажар, үбэлшье хүнүүд тэрээнтэй нүхэсэдэг.

Гэртэ гү, али газаа тэрээнтэй уулзахадаа хүнүүд аргагүй баясадаг, тэрэнииие тойролдон байжа дуу зугаа хангюурдажа, ёохор наада хатаржа баһа һалахагүй. Хэрбээ тэрээнтэй муудалдаад, хэрзэгы хүйтэнөөр үһэрэлдөө һаа, ухайш даа, амидыгаар үрэбхюулжэрхихэт.

Тиимэһээ тэрээндэ ходо илдамханаар, налагай зохидоор хандаха хэрэгтэй.

Теэд энэмнай хэн гээшэб?

Нүхэн

Шүдхэр даһаа! Баһа юунтэйгээ дайралдашабабиб? Ябаһан газартам үнөөхи нүхэнүүд дахасалдана.

Бэе бэедээ тон адлиханууд гээшэнь. Һаруул гэгээн үдэршье, пэтэн харанхы һүнишье хада бүгэдөөрэн хүтэрэлдэнхэй ябаха. Шүдэ хаха ташаама сэб хүйтэн үһааршье һалгаахагүйш. Иимэ эбтэйнүүд хэд гээшэб? Заабол таахал байхат.

Түб түхэреэн нюуртай

Би болбол сэмсэгэр, нюргаар үндэршэг аабзаб даа. Нюур шарайгаар яһала гэмгүйшье һаа, наран шэнги түб түхэреэн һэмнайб. Боогоод ябаһан пулааднишье гал мэтэ улаабхидаг. Намтай уулзаһан хүн бүхэн ехэтэ һайхашаадаг, үнэн сэдьхэлһээ дурлашадаг.

Теэд муунь гэхэдэ, нэгэниинь шье хайрладаггүй, тархи тагалсагыемни һэлмээр сабшажархидаг, улаахан пулаадыемни шуулажархидаг гээшэ. Иигэжэ доромжолхонь багадаад, лама ялхитай газараар һайсахан шэрээд, һэсгүй хаяжархидаг даа.

Дэн лэ һэшхэлгүйгөөр аашалалдана бэшэ гү! Юун гэжэ һананат? Теэд хэн хадам иигэнэ гээшэб?

Би хашхардагби

Машинадашье һуудаггүйб, һахы һалаг гүйжэшье ябадаггүйб, суглаандашье ошодоггүйб. Нэгэ газартаа лабхайжа һуубал һаа, хүрөө. Одоо энээнһээ гоё юун байхаб. Хэрбээ хэн нэгэнэй намайе угзархаа һанаа һаань, гэдэргээ һуушарнь хашхардагби. Хоолойнгоо һөөлдэштэрнь хашхардаг гэжэ бүүхэн һанагты.

Гэртээ һамгантайгаа хэрэлдээшэдые, ажалдаа албан хойрогоор хандаашадые абаһаар лэ номгоруулжархидагби. Ямаршье дээгүүр тушаалтай хүнүүдэй шиидхэжэ ядаһан асуудалнуудые гансата шиидхэжэрхидэгби. Инаг нүхэртэйгөө уулзаха дуратайшуулда дары бушуухан туһалдагби. Теэд хамар дээрээ сухалтайшуул гү, али бүхы юумэндэ хамаагүйхэнөөр хандаашад заримдаа намайе ёборжорхидог. Ёборжо байг лэ, намда ямар хамаатайб: Бархирхашьегүйб, хайра туһашье гуйхагүйб, үнөөхил зандаа хашхархаб.

Би, уншагшад, хэн гээшэбиб?

Ф. БАЛДАЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэн» гэһэн П. Свердлинэй статья. «КПСС-эй ээлжээтэ съездын хүндэлэлдэ» гэһэн гаршаг доро информацинууд. «Комсомолшууд—партиин съездэдэ» гэжэ Л. Париловай статья.

Хоёрдохи хуудаһанда: хүдөө ажахын продуктнуудые бэлдэхэ асуудалаар Л. Петиновэй статья. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: «Хүшэр харгын шатанууд» гэһэн С. Плисецкаягай статья. Хилын саанаһаа абтаһан ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: субботын үдэрэй заншалта хуудаһанай материалнууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. 13 часһаа 20 час хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 13 часһаа орсн доторхи һонин. 13.15—арадай телевизионно университет. 14.00—«Мүнөө үеын совет прозо» гэһэн дамжуулга. 14.45—«Манай нүхэр—дуун» гэһэн дамжуулга. 15.30 минутаһаа үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 16.00—спортын һонин. 16.50—«Поиск» гэһэн телеальманах. 17.30—«Х[illegible] шэгэеэ нээгты» гэһэн театрай шэ[illegible]жэлэл. 19.30—һүүлэй һониной программа. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 20.00—«Неделя» гэһэн һүүлэй һониной программа. 21.00—концерт. 21.30 минутаһаа 23 час хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 21.30 минутаһаа хоккей.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР. Н-03323. Заказ № 857.